

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Posojilnice niso krive kmečkega prezadolženja (Dopis z dežele)

Dovolite, gospod urednik, na članek «Kdo je kriv prezadolženje kmetov» v eni zadnjih številki «Domovine» nekaj pripomb.

Res je, da kmečki stan in tudi drugi stanovi na deželi preživljajo hude čase. Dosti bolje ni v trgih in mestih, kjer veliki večini obrtnikov huda prede.

Take čase, če ne še hujše, je naš kmet imel že večkrat. Del krivde na tem je imela čisto gospodarska zaostalost. Kmet ni znal oceniti vrednosti svojih pridelkov, niti jih spraviti v denar po cenah, kakršne bi pridelki morali imeti. Navadno je kmet pridelke prodajal kar počez, pri čemer so bogateli pretkani prekupci in drugi, a sam je slabo živel in navadno lezel v dolgove. Med kmeti so pa bile tudi izjeme, ki se spričo svoje gospodarske spretnosti in zmožnosti niso dale skubsti ter so znale pridelke spraviti v denar po dobrih cenah. Teh zadnjih je bilo sicer malo med kmečkim ljudstvom, a vsak kraj jih je imel po nekaj.

Ti so bogateli ter postali vaški veljaki. Pri teh se je druga vaška večina v stiski izposojala denar po visokih obrestih. Bili so tedaj za večino kmečkega prebivalstva kaj hudi časi, mnogo slabši od današnjih, saj je bila večina odvisna od takih vaških oderuhov.

To je bilo v časih, ko še nismo imeli posojilnic, a vrnimo se k navedenemu članku v «Domovini», na sedanjo prezadolženje kmetov. Članek zvrta krivdo na posojilnice, češ, da imajo te pretirano visoke obresti.

Že res, da je temu ali onemu slabemu gospodarju posojilnica v pogubo, a po veliki večini so bile prav posojilnice kmetu v veliko korist in njegove rešiteljice. Koliko kmetij, ki so bile že na robu propada, so rešile razne posojilnice svojcem!

Posojilnice na deželi so z malimi izjemami poslovale in še poslujejo s polodstotnim do enodstotnim dobičkom. Da bi kmet rad nalagal denar v hranilnice na eno- do dveodstotne obresti, si ni lahko misliti. Tako bi se le povečalo število tistih, ki bi hranili denar kar doma. Da je večina kmetov zašla v stiske, je do neke meje vzrok to, da so ljudje v dobrih časih po vojni premalo mislili na onih svetopisemskih sedem rodovitnih in sedem slabih let. Ljudje so nankrat hoteli imeti vse prenovljeno, kar je mnogo stalo. Padle so cene kmetijskim pridelkom, a tudi po nizkih cenah se pridelki le s težavo prodajo. Zdaj ni denarja, dolgovi pa tiščijo ljudi za vrat.

Državni davki so razmeroma nizki v primeri z občinskimi dokladami, ki v večini občin hudo tlačijo in otežujejo kmeta. Enako so velike dote, zapisane v boljših časih, velika bremena za gospodarje na domačijah.

To vse bi lahko bilo, če ne bi nepričakovano nastopili časi, kakršnih nismo pričakovali. Kmet

svojih pridelkov tudi po nizki ceni ne more spraviti v denar. To je tisto, kar je naposled izbilo sodu dno. Država in vsi, ki vedo, da je kmet

K vprašanju kmečkih in drugih dolgov

Na članek g. Jožka Laha iz Osluševcev smo prejeli o istem vprašanju naslednji članek g. Janka Grivca iz Ormoža:

G. Jožko Lah navaja v zadnji številki «Domovine» pravilno, da so istočasno, ko so vlagatelji brez truda in ne da bi sami kaj k temu pripomogli s porastom dinarja pridobili, na drugi strani dolžniki, ne da bi mogli to preprečiti, neizmerno mnogo izgubili. Iz tega vzroka prihaja pisec do zaključka, da je mogoč izhod le z delnim črtanjem dolgov in vlog.

Ta zaključek je povsem zgrešen, ker bi uresničenje tega predloga nedvomno moralo ubiti na deželi smisel za varčevanje. Odpis vlog bi čisto gotovo izbil sodu dno ter prevrgel ves kreditni sestav. Saj so poostrenja današnje krize krivi baš vsi oni vlagatelji, ki so od lanskega poletja naprej odtegnili svoje vloge denarnim zavodom. Prav tam bi se ne moglo nič vzeti, ker sedijo na svojem denarju doma ter zaradi tega za odpis ta denar ni dosegljiv.

Zmanjšale bi se vloge torej le vsem onim, ki so obdržali v glavi še malo pameti in niso povzročili še hujše zmede. Seveda tega niso storili vsi ti po lastnem spoznanju, ker odnesli bi svoje prihranke tudi ti, če bi to v danem trenutku sploh mogli.

Po članku g. Laha bi ostali neokrnjeni pravi povzročitelji poostrenja, smisel za varčevanje bi se pa vzel vsem onim, ki še imajo vloge, ker bi se jim od teh nasilno izvršil odpis.

S stališča dolžnikov se vidi tak odpis seveda všečen, bil bi pa iz gorenjih razlogov čisto zgrešen. Če naj ima čut pravičnosti še kako besedo, tedaj bi se morala ta operacija izvršiti tako, da bi bili prizadeti tudi oni, ki so krizo poosttrili. To pa bi bilo mogoče le, če bi se našemu dinarju odvzela današnja vrednost, morda za tretjino, ter

steber države, si zdaj prizadevajo najti pot, ki bi omogočila rešitev. Obupati ne smemo, nego se držati načela, da je rešitev predvsem v delu in varčevanju.

Bo morda kdo rekel, da je v takih časih, ko sploh ni denarja, beseda o varčevanju odveč. Pa ni res. Začeti je treba pri dinarjih in parah, a na drugi strani bo tudi vlada storila vse, da se bo hudi položaj omilil, kolikor je mogoče.

* * *

Iz Št. Janža pri Velenju nam je poslal g. L. I. kot odgovor na članek g. Laha naslednje vrstice:

Leta 1914. je prevzel moj brat posestvo, vredno 8000 takratnih avstrijskih kron. Bili smo štirje otroci izplačani z doto vsak po 1000 takratnih kron. Ker pa se je pozneje vrednost posestva zvišala ne po bratovi zaslugi za sto odstotkov, bi torej moral, ako naj se izvajanja g. Laha v zadnji «Domovini» uvažujejo, moj brat neke zneske nam doplačati. Leta 1930. sem temu bratu priskočil na pomoč ter mu rešil prezadolženo posestvo s 150.000 dinarji. Zakaj sem mu jih lahko posodil? Zato, ker sem se vedno zavedal, da moram biti trden slovenski kmet. Gospodaril sem po načelu, da ne smejo nikdar biti moji izdatki višji kakor dohodki. Kljub temu sem napredno gospodaril, nabavljal sem si potrebne gospodarske stroje in uporabljal tudi potrebna umetna gnojila. Svoje obveze sem točno in pošteno poravnal, čeprav sem si moral večkrat pritrgati od svojih ust, samo da je bilo zadoščeno morali, ki je bila doslej vzor slovenskega kmeta.

V vseh pesmih in povestih se je do sedaj poveljevala morala, ki naj bi se zdaj naenkrat obrnila na glavo. Ali bi bilo pravilno, da bi bil dvakrat oškodovan zato, ker sem smiselno gospodaril, ker sem bil varčen in ker sem se trudil z vsemi močmi, da ostanem na slovenski zemlji tako zvan trden kmet?

Pred otvoritvijo jesenskega ljubljanskega velesejma

Spet bo oživela naša bela in lepa Ljubljana med 3. in 12. septembrom. Gospodarsko in prosvetno središče dravske banovine bodo posetili desetstisoči gostov iz vseh krajev naše prostrane države in inozemstva, da si ogledajo obilno založeno in pestro razstavo «Ljubljana v jeseni».

Na razstavišču bodo nameščene v desetih velikih razstavnih zgradbah naslednje razstave:

I. kmetijska razstava (strokovni pouk, sirarstvo in mlekarstvo, jajca, čebelarstvo, zelenjad, vino, perutnina, kuni; 3. in 4. sep-

tembra razstava goveje živine montafonske pasme; 11. septembra razstava plemenskih konj; od 3. do 12. septembra velika razstava kmetijskih strojev in orodja);

II. razstava čistokrvnih psov vseh pasem dne 8. septembra;

III. alpinska razstava;

IV. tujsko-prometna razstava;

V. razstava slovenske knjige;

VI. umetnostna razstava «Žena v slovenski umetnosti»;

VII. jugoslovenska amaterska razstava umetniških fotografij;

VIII. razstava «Domače ognjišče», nazorna razlaga novodobnega smiselnega gospodinjstva;

IX. industrijski in obrtni oddelek.

Specijalne razstave: pohištvo, živila in radio. Posebne prireditve: 4. septembra pregled slovenskih narodnih noš na velesejmu in 11. septembra tekmovanje slovenskih harmonikarjev na velesejmu.

Polovični popust na železnice. Vozne olajšave so priznane tudi na parnikih. Stalne legitimacije s pravico na prevozne olajšave in poljuben večkratni vstop stanejo po 30 Din in se dobe pri denarnih zavodih, tujsko-prometnih ustanovah, zadrugah, župnih in občinskih uradih, podružnicah. Kmetijske družbe, strokovnih organizacijah in pri blagajnah večjih postaj v dravski banovini. «Ljubljana v jeseni» bo prirejena vestno in z ljubeznijo. Oglejte si jo!

Pred kmečkim praznikom na Bledu

Priprave za kmečki praznik na Bledu, ki bo zopet letos kakor prejšnja leta na mali Šmaren, 8. septembra, se že živahno vrše. Predzadnjo nedeljo je imel sejo pripravljalni odbor in je bil sestavljen podroben program. Dopoldne bo razstava pincgavske goveje živine v Zaki. Poskrbljeno je, da pride na razstavo najlepša planinska živina radovljiskega sreza. Razdeljene bodo nagrade, ki jih bodo dali banska uprava, Kmetijska družba in prireditveni odbor. Okoliške sirarske zadruge pa priredijo razstavo sirarskih izdelkov, ki naj pokaže, da kljub gospodarskim težavam gorenjski kmet ne obupuje, marveč dela.

Ob 1. popoldne se zbero narodne noše, okrašeni vozovi in konjeniki pred Blejskim domom, kjer se bo sestavil slavnostni sprevod, da krene skozi vasi Grad in Mlino mimo kraljevega dvorca na slavnostni prostor v Zaki. Posebna ocenjevalna komisija bo narodne noše, vozove in skupine presojala glede na pristnost in pestrost ter stavila predloge zaradi nagrad.

Gustav Stirniša:

Ljubezen in strast

«Ježeš Marijat!» je zavajala starka in se pograbila za glavo.

«No, revica je rešena», je pripomnil Tilen in hotel oditi. Starka ga je divje pogledala. Pograbila je metlo in pričela udrihati po njem.

«Ti si vsega kriv. Ona je bila samo ženska. Dobro si vedel, kaj počenjaš. Zakaj si jo pregovoril, da je onesrečila Kregca? Pa bi jo bil ti vzal. V moji hišici bi vama bila odstopila soba. Lahko bi bila živela pošteno. Po moji smrti bi vama ostala kočica. Ti si kriv, da je danes sirota mrtva. Ti nesnaga človeška, ki nisi vredna, da živiš pod božjim solncem!»

Tilen je bežal iz hiše. Starka ga je pošteno namlatila.

Danes se ni kregal. Lahko bi se bil branil, pa je molčal. Počasi in zamišljen je odšel po vasi.

Teta se je preoblekla in odšla k Kregcu. Našla ga je pri vodi. V roki je držal gosli in igral nanje žalostno pesem.

«Kregec, pripetila se je strašna nesreča. Vdaj se v božjo voljo!»

Starka ni mogla dalje. Zajecjajala je in se zgrudila v travo.

«Moj Bog, kaj se je vendar zgodilo?» se je prestrašil Kregec.

«Božja kazen! Strašna božja kazen!» je odvrnila starka. «Marina se je cijazila s tistim Tilnom. Nazadnje sta vse zapila in prebivala v rudarski koči na hribu. Sinoči se je kočica vdrla v zemljo, z njo pa tudi Marina. Bog se je usmili!»

Kregec je sklonil glavo. Debela solza mu je zdrknila po obrazu, ko je šepnil:

Zatem bo v Zaki veliko kmečko zborovanje, na katerem bodo poročali minister g. Albert Kramer, minister g. Ivan Pucelj in poslanec radovljiskega sreza minister g. Ivan Mohorič. Govorilo bo tudi več senatorjev in poslancev iz drugih delov naše države.

Nato se prično velike dirke lahkih in težkih kmečkih konj v vpregi in z jezdec. Izven tekme pa bodo tudi dirke toplokrvnih konj.

Po končani dirki bo velika ljudska veselica na prostem, kjer bo našel vsak udeleženec dovolj okrepčila in prijetne zabave.

Polovična vožnja po vseh železniških progah je zagotovljena.

Prijave konj za dirke

na kmečkem prazniku je poslati najpozneje do 6. septembra na naslov: Miha Ferčej, Zasip pri Bledu. Prijavnina 20 Din. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale.

Spored dirk: 1. dirka: domači lahki konji, enovprežni z zapravljički, na 2000 m; 2. dirka: enovprežni izvoščki s kočijami na 2000 m; 3. dirka: enovprežni kmečki konji z lojtrskimi vozmi na 1500 m; 4. dirka: jahalna dirka težkih kmečkih konj na 1500 m; 5. dirka: jahalna dirka lahkih kmečkih konj na 2000 m; 6. dirka: dirka toplokrvnih konj izven tekme na 2500 m. Vodstvo dirk bo v strokovnih rokah g. Antona Glihe iz Krškega.

Prijave narodnih noš,

predvsem skupin in okrašenih voz, za kmečki praznik je poslati najkasneje do 6. septembra na naslov: Ivan Juretič, Bled, Flegarija.

KONJSKE DIRKE OB PRILIKI KMEČKEGA PRAZNIKA NA BLEDU.

Vodstvo konjskih dirk, ki se bodo vršile na kmečkem prazniku 8. septembra na Bledu, je določilo naslednji spored dirk:

1. dirka: Toplokrvni konji z giki na 2200 m. Konji pod 4 leti bodo imeli 40 m popusta, drugi pa za vsako darilo 40 m doklade.
2. dirka: Izvoščki s kočijami na 2200 m. Konji, ki imajo že darila, za vsako 40 m doklade.
3. dirka: Domači mrzlokrvni konji z zaprav-

ljivčki ali lojtrskimi vozovi na 1500 m. Za vsako darilo 40 m doklade.

4. dirka: Ameriški dirkači, enovprežni z giki, na 3000 m. Doklade in popust določi razsodišče po viških pri dirkah.

5. dirka: Jahalne dirke na 2200 m brez zaprek in brez enačenja teže.

Prijave je podati najpozneje do 6. septembra na naslov: Miha Ferčej, Zasip pri Bledu. Prijavnina 20 Din. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale. Dirkalna proga meri enkrat naokoli 750 m. Za morebitne nezgode pri dirki ne prevzame odgovornosti.

Za konjske dirke vlada veliko zanimanje, saj je pripravljalni odbor kmečkega praznika določil prav lepe nagrade. Pričakovati je, da bodo na dirkališču prvovrstni konji ne samo iz naše banovine, marveč tudi iz Zagreba.

Veliko javno zborovanje JRKD v Ljubljani

ne bo 18. septembra, kakor je bilo prvotno napovedano, marveč že 11. z začetkom ob 10. dopoldne. Kraj zborovanja bo pravočasno naznanjen. Na zborovanju bodo poročali ljubljanski poslanec minister g. dr. Albert Kramer, predsednik glavnega odbora JRKD Nikola Uzunović, ministri gg. Ivan Pucelj, inž. Laza Radičević, Juraj Demetrovič in Ivan Mohorič in potem še nekateri senatorji in narodni poslanci iz raznih krajev naše države. Opozarjamo na ta sestanek ne le članstvo, marveč vso javnost.

Politični pregled

Pred vojaškim sodiščem v Madridu se je zagovarjal vodja prevrata v Španiji general Sanjurjo

in bil obsojen na smrt, kmalu nato pa pomiloščen v dosmrtno ječo.

Pomiloščenje je naletelo pretežno na ugoden odmev, češ, da se je vlada republike Španije pokazala zelo velikodušna.

«Škoda zanjo! Zdaj, ko je ni bilo, sem mnogo premišljal o njej. Zdi se mi, da sem vsega sam kriv. Zakaj sem jo zapodil! Vem, da bi ostala, če bi ji rekel, da sem se premislil in da nas naj ne zapusti zavoljo otrok. Morda bi ne bila zašla tako daleč. Mož sem in voljo bi moral imeti! Pa sem tako šibek, da nisem znal prikleniti nase ženske. Sodil sem jo, tudi vam nasproti sem jo sodil. Nisem delal prav.»

Teta ga je začudeno gledala. Ona ni razumela njegove dobre, plemenite duše. Kregec je poklical otroke v hišo. Zalosten in potrj je dejal:

«Zdaj bomo molili za našo mamo Marino, nesrečno ženo nevrednega godca, da se je Bog usmili in da se potolaži njegova jeza. Otroci, ta trenutek si zapomnite! Vašo mater je Bog poklical k sebi. Obdržite si v spominu, kar vam povem: Franček in Mihec, vidva sta že večja, torej čujta! Vajina mati je bila dobra duša. Premalo sem jo ljubil in skrbel zanjo, zato je odšla. Bog jo je poklical. Ljubila vaju je. Zapomnite si, če bo kdo kaj rekel čez njo. Takrat, ko me ne bo več med živimi, se potegnita za njeno čast! Če bi bil jaz res dober, bi bilo vse dobro, kajti prava ljubezen je potrpežljiva in dela čudeže. V meni je pa ni bilo... Oče naš, kateri si v nebesih...»

Kregec je počasi molil za svojo ženo in zraven bridko jokal. Teta je sedela na stolu in ga samo gledala. Šele počasi se ji je v duhu zjasnilo. Spoznala je, da jemlje ta plemenita godčeva duša vso krivdo nase zavoljo rajneke, ker upa, da ji bo potem božja sodba milejša, in zavoljo otrok, ker hoče, da jo obdrže v dobrem spominu.

Starka je naposled sama zaplakala kakor dete.

Bregar je bil srečen in zadovoljen. Res je bila njegova Cilka mnogo mlajša. Spoznal je tudi, da ga ne bo nikoli prav zelo ljubila, toda ostal je miren.

Tudi Cilka je bila mirna in dobra. Razumela sta se in to je bilo glavno. Njega je skrbelo zavoljo otrok.

Pa mu je Cilka povila hčerko Anico, katere se je Bregar tako razveselil, da je za krt napravil pošteno pojedino in povabil vse svoje prijatelje.

«Naj bo pa enkrat ženska posestnica na Bregarjevem. Bo vsaj osrečila kakšnega dobrega fanta. Zadovoljen sem samo, da so potomci, čeprav se izgubi naše ime!» je rekel in si zadovoljno mel roke.

Dekletce je raslo in se kmalu igralo pred domačo hišo. Anica je bila mirna in vesela deklica. Nekaj materinega je imela na sebi. Kadar je začela Kregčeve, ki so igrali ob reki, je vedno silila k vodi. Usleda se je v travo in poslušala dečka, ki sta svirala na nasprotni strani.

Ko sta nekdanj tako igrala, je prišlo dekletce prav k vodi. Voda se otroku ni dozdevala globoka. Stopila je vanjo. Deroči valovi so ji pa izpodnesli noge. Zakričala je.

Na nasprotnem bregu je bil poleg otrok Kregec, ki je prišel ogledovat lipo, če je cvetje že godno za trgateg. Začul je otrokov krik. Ze naslednji trenutek je skočil v vodo. Reka ni bila široka. Pravočasno je dosegel otroka in ga prinesel iz vode.

Ko je Bregar videl, da mu je Kregec rešil dete, je bil zelo vesel. Stiskal mu je roko in se zahvaljeval. Cilka ga je molče hvaležno pogledala.

Kregec sam je bil najbolj vesel, da je dete rešil. Odslej ga je Bregar večkrat povabil k sebi,

V Nemčiji se položaj še ni razjasnil. Govor, ki ga je imel v Münstru nemški državni kancelar (ministrski predsednik) Papen, je bil zelo samozavesten in dá soditi,

da je Papen pretrgal vse vezi z vodilnimi nemškimi strankami.

To se pravi, da Papen tudi na Hitlerja in vse njegove narodne socialiste ne dá nič. Papenovo politiko, ki obeta Nemčiji diktaturo in po tej morda povratek bivšega nemškega cesarja Viljema, odobrava tudi državni predsednik Hindenburg. Glede na te razmere se je, kakor javljajo časopisi, dosegel med najmočnejšo stranko v Nemčiji, narodnimi socialisti, in centromom, sporazum v toliko, da bosta stranki enotno nastopali v državnem zboru, ki se je sestal v torek in je na prvi seji predsedovala komunistka Zetkinova kot najstarejša poslanka. Obe stranki bosta nastopali enotno tudi v pruskem deželnem zboru. Za predsednika nemškega državnega zbora je bil izvoljen narodni socialist Göhring. Vse pa kaže, da so nemškemu parlamentu dnevi šteti.

Solunski časopis «Makedonia Nea» piše,

da hoče Italija zgraditi med Lerino in Korčo v Albaniji moderno cesto

in je že stavila zadevni predlog albanski vladi. List naglašja, da je namen tega italijanskega načrta v tem, da postane Drač središče tega albanskega okrožja namesto Soluna. Glavna pot bi šla preko Tirane tako, da bi si Italija zavarovala ves notranji promet v primeru vojne z Jugoslavijo.

Na Daljnem vzhodu še dolgo ne bo miru. Kitajci ne dopuste, da bi se jim odcepila Mandžurija, in groze,

da bodo nadaljevali oboroženi odpor.

Te dni so močni kitajski oddelki napadli japonske čete pred Mukdenom, vendar pa niso dosegli posebnih uspehov.

V Južni Ameriki imajo zopet vroče dni, in sicer je v Braziliji prevrat,

ki ima bolj značaj upora proti vladi. Obstajajo prizadevanja, da se doseže med uporniki in vlado sporazum.

V ponedeljek se je začela

ogromna stavka tkaninskih delavcev v Angliji,

in sicer v lanchastrski grofiji. Stavkati pa bodo najbrže začeli tudi tkaninski delavci po drugih krajih Anglije. Delavci se branijo znižanja mezd.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ODPIS DAVKA ZARADI PRIRODNIH NEZGOD.

V zadnjem času so se pojavile razne prirodne nesreče, kakor toča in rastlinske bolezni, ki povzročajo veliko škodo. Glede na to se opozarjajo kmetje (davčni obvezanci), da lahko dobe za škodo, ki jo trpe od prirodnih nesreč po čl. 12. zakona o neposrednih davkih odpis zemljiškega davka v razmerju s škodo, če je na žetvi več škode kakor četrtina.

Pogoji za dosego odpisa zemljiškega davka zaradi take nesreče so navedeni v uredbi o odpisu davka elementarnih nesreč z dne 29. oktobra 1928. Po tej uredbi imajo davčni obvezanci pravico do odpisa davka zaradi elementarne nesreče tedaj, če trpe škodo:

1. od ognja, vode, toče, poljskih miši in koblic ne glede na to, ali je škoda prizadela samo nekatere parcele zemljišča ali pa cele kraje;

2. od mraza, viharjev, velike suše, hroščev, rastlinskega raka, mrčesa in drugih zajedavk in vobče rastlinskih bolezni, toda samo tedaj, če je škoda prizadela ne samo posamnim parcelam, nego vsemu kraju.

Da se davčnim obvezancem preceni škoda in odpiše zemljiški davek v razmerju s škodo, mora vsak davčni obvezanec predložiti posebno pismo prijavno, in sicer v tistih občinah, kjer je katastracija že izvršena, pristojni katastrski upravi, v onih občinah, kjer še ni, pa pristojni davčni upravi.

Prijava mora obsegati: ime občine, število parcel, ki so trpele škodo, vrsto posevka, vrsto poškodovanega posevka, velikost škode, dan, kdaj se je škoda zgodila, in rodbinsko in krstno ime prijavnika.

Za prijavo niso potrebne nikake takse.

Če so elementarno škodo napravili mraz, vihar, velika suša, hrošči, zajedavke in rastlinske bolezni, lahko pismeno prijavo predložijo davčni obvezanci vsak zase ali pa skupaj; lahko pa jo predložijo tudi občinsko oblastvo samo z navedbo gori omenjenih podatkov.

Če ima davčni obvezanec zemljišča v več občinah, v katerih je doživel škodo, mora predložiti pismo prijavo za vsako občino posebej.

Rok za predložitev pismenih prijav je za škodo, ki jo kmet trpi od ognja, toče poljskih miši, rastlinskih uši, koblic, viharja, hroščev in zajedavk, največ osem dni po opaženi škodi, za škodo od povodnji osem dni, računajoč od tistega dne, ko je bilo najvišje vodno stanje, za škodo od velike suše pa 15 dni pred začetkom žetve.

V primerih, kjer je potrebna posebno velika obzirnost, se smejo prijave poslati in sprejeti tudi po preteku teh rokov, če so dostavljene v takem času, da se da še ugotoviti velikost škode.

Velikost škode dožene na kraju nesreče komisija, ki ji predseduje uradnik katastrske, odnosno davčne uprave, kadar pa se škoda zgodi med žetvijo ali tik pred njo, je pooblaščen ob-

zlasti ob nedeljah popoldne. Marsikaj sta se pomenila. Cilka je prinesla kozarec vina in priizek.

Kregec in Cilka sta malo govorila. Hotela sta ostati močna in ostala sta. Bregar ni ljubosumil, tudi ni bilo treba. Spoznal je kmalu godčeve dobre lastnosti. Vzljubil ga je in bil je vedno vesel njegove družbe.

Kregčev Mihec je odšel v mestne šole. Ko je oče okleval, mu je Bregar omenil:

«Če boš v stiski, saj veš, kje je Bregar. Za tvojega sina rad kaj dam, samo če hočeš!»

Kregec je odvrnil, da ima sicer še sam nekaj denarja, ki ga bo pa morda še potreboval, ker namerava spet popraviti hišo. Toda če mu Bregar obljubi posojilo, ko ga bo potreboval, je vse dobro.

In tako je odšel Mihec v mestne šole. Tudi pri Bregarjevih se je poslovil.

Franček pa ni hotel ničesar slišati o šoli. Obiskoval je domačo šolo. Igral je pač dobro na note, pa še to ne prav zelo rad. Najrajši je igral kakor cigani kar na pamet. Sicer pa ni bil neumen, le veselja mu je nedostajalo za šolo.

Oče ga ni silil. Posadil ga je na stolec poleg sebe in kmalu je znal Franček vleči dreto kakor njegov oče. Zvečer sta pa svirala in se izpopolnjevala v godbi.

Ko je deček dorasel in se izučil, je odšel v tujino. Komaj je prekoračil 20. leto, se je že oženil z mlado premožno Poljakinjo. Očetu je pa takole pisal:

«Hvaležen sem vam, da ste me izučili za godca. Moja muzika mi je naklonila prijaznega dekliča. Mladi gospodje so lazili za njo, da bi katerega poročila. kajti bogata je, ona se pa ni

brigala zanje. Ko sem jo jaz zagledal, sem si takoj rekel: Tale bo moja žena, z njo bom srečen! Pa kako sem ji siromak vzbudil zanimanje? Spomnil sem se na gosli. Zvečer sem hodil svirat pod njeno okno in sem mislil na svoj dom, na vas, oče, na brata, na sestro in na nesrečno mater. Temu občutju se je pridružilo še čuvstvo ljubezni, ki se je vnela v mojem srcu. Prepričan sem, da je ljubezen vodila lok po strunah mojih gosli. Igral sem, kakor bi bil sviral na strune svojega srca. Ne vem, ali se mže kdaj tako igrati, le vas sem že čul tako igrati. V duši sem spoznal, da je to igranje umetnost. Sviral sem in sviral ter pozabil na ves svet. Pred menoj je sijala slika moje izvoljenke, ki je pristopila k oknu, me poslušala in se mi prijazno nasmehnila. Pa kaj naj pripovedujem! Moja godba jo je očarala. Pričela je z menoj govoriti. Zasnubil sem jo in danes je moja žena, jaz pa lastnik velikega posestva. Vedno želi priti k vam, da bi vas spoznala. Seveda tudi sam komaj čakam tistega trenutka, da se spet vrnem za nekaj časa v domače kraje.»

Kaj pa Mihec? Deček se je dobro učil. Le nekam zamišljen je bil. Zelo je bil podoben svojemu očetu. Ko je dokončal gimnazijo, je moral k vojakom.

Nastala je vojna. Minilo je nekaj let, a on se še ni vrnil. Le enkrat je prišel na dopust, ker je bil ranjen. Obiskal je tudi Bregarjeve. Ko je zagledal Anico, se ji je začudil. Bila je lepa in vitka mladenka, podobna svoji materi. Tudi ona je obiskovala mestne šole.

Mihec je opazil, da je tudi on deklici všeč. Mnogo sta kramljala. Obljubil ji je, da ji bo pisal.

Ko je Bregar opazil, da se hčerka z Mihcem nekam rada gleda, je bil kar vesel. Potem je pa molk prekinil dopisovanje. Vsi so bili prepričani, da je mladenič ostal na bojišču.

Mihec je pa ležal hudo ranjen v neki italijanski bolnišnici. Ko je okreval, je moral ostati v ujetništvu.

Pa je prisijala nova zarja. Vojaki so se vračali. Tudi Mihec se je vrnil.

Tilen je postal berač. Z beraško malho na rami je hodil od hiše do hiše in prosil za darove. Kar je dobil, je vse sproti zapil.

Sicer se je pa zelo izpremenil. Ljudje so trdili, da je izgubil pamet, odkar je Marina končala tako nesrečno. Smrt te ženske ga je res zelo potrla.

Za Marinino smrt so zvedeli tudi orožniki. Odpeljali so Tilna v zapor. Nekaj časa je bil v preiskavi. Potem je ostal zaprt, ker ni slušal župana in je kljub prepovedi prenočeval v bajti.

Ko se je vrnil, ni prijel za nobeno delo več. Večkrat je lezel na hrib, kjer je stala ona nesrečna rudarska koča. Župan je po tisti nesrečni noči ukazal kopati v prepadu, pa niso našli ničesar. Zdaj je iskal samo še Tilen. Na starost je postal mehak. Na Marino je še vedno mislil. Čim starejši je postajal, tem bolj ga je pekla vest. Kesal se je svoje lahkomišelnosti, a je bilo prepozno.

Hrastarjev Boštjan in Polde sta si postala najboljša prijatelja. Ker je tedaj cvetela lesna trgovina, sta pričela skupaj kupčevati z lesom. Danes sta že oba premožna lesna trgovca in dobro se jima godi.

činsko oblastvo, da škodo takoj prijavi pristojnemu katastrskemu, odnosno davčnemu oblastvu. Občinsko oblastvo ima pravico, da takoj samo v prisotnosti dveh članov občinske uprave ugotovi z zapisnikom začasno na licu mesta velikost škode, prizadejane vsaki parceli. V takih primerih, bo tak zapisnik služil kot temelj za odpis davkov, če iz kakšnega razloga državna komisija ne bi mogla pravočasno priti, da sama na licu mesta ugotovi velikost škode.

Prijave, poslane sreskim načelstvom in vsem drugim oblastvom razen davčnim in katastrskim upravam, ne prihajajo v poštev pri odpisu davka.

Sejmi

6. septembra: Dolenja vas pri Kočevju, Mozirje, Račna, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Murska Sobota (za živino), Novo mesto, Ormož (živina), Slovenjgradec;
7. septembra: Vojnik, Boštanj (Topolove), Šmarjeta pri Laškem, Tišina, Zagradec, Sv. Gore;
9. septembra: Gradac, Turnišče, Lukovica (srez Kamnik), Buševca vas, Apače.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na mariborskem sejmu 23. avgusta so bile povprečne cene za kilogram žive teže: debeli voli Din 2-50 do 3-—, poldebili 2 do 2-25, plemenski 1-50 do 2-—, biki za klanje 1-75 do 2-25, debele krave 1-25 do 2-50, plemenske 1-25 do 1-50, krave za klobase 0-80 do 1-—, molzne 1-25 do 2-—, breje 1-50 do 2-—, mlada živina 2-50 do 3-25 in teleta Din 3-— do 4-—. Na zadnjem ptujskem sejmu so bile cene za kg žive teže naslednje: kravam Din 1-— do 2-75, telicam 1-75 do 3-50, volom 1-75 do 3-—, bikom 1-50 do 2-50. Konji so se prodajali po 400 do 2800 Din. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 127 prascev in 119 svinj. Prasci so se prodajali po 60 do 150 Din za rilec, prolenki po 6 do 7 in debele svinje po 7 do 8 Din za kilogram žive teže.

HMELJ. Mednarodni hmeljski urad v Žatcu je objavil naslednje prve cenitve letošnjega pridelka hmelja (v starih stotih po 50 kg): Nemčija 111.700 do 116.500, Češkoslovaška 114.100 do

129.500, Francija 13.000 do 15.000, Poljska 28.000 do 30.000, Jugoslavija 23.000 do 27.000, Belgija 13.600 do 13.700. Skupaj se ceni pridelek žlahtnega hmelja v gornjih okoliših na 303.000 do 332.000 stotov po 50 kg. Za Savinjsko dolino navajajo podatki cenitev 15.000 do 17.000 starih stotov. — Kupčija se že povsod počasi razvija. Zlasti visoke cene dosega hmelj v Nürnbergu, in sicer res prvovrstno blago po 32 do 35 Din v naši vrednosti za kilogram. V Žatcu na Češkoslovaškem se prodaja hmelj po 15 do 21 Din, a v Savinjski dolini po 15 do 17 Din za kilogram. Za večje partije zahtevajo savinjski hmeljarji ceno do 20 Din.

SADJE. Na ljubljanskem trgu so prodajali slive na drobno po 4 Din, belokrajinske slive pa celo po 3 Din za kilogram. Jabolka in hruške so po 3 do 6 Din kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah: 1 ameriški dolar za 56-20 do 56-40 Din; v devizah:

100 nemških mark za 1355-69 do 1366-49 Din;
100 francoskih frankov za 224-10 do 225-22 Din;
100 češkoslovaških kron za 168-67 do 169-53 Din;
100 italijanskih lir za 292-13 do 294-53 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 194 do 195 Din, investicijsko posojilo pa po 51 Din.

Kratke vesti

— **Banovinska kmetijska gospodinjstva šola v Št. Juriju ob južni železnici.** Na šoli se zaključuje prvo šolsko leto. V prvi polovici oktobra se začne drugo šolsko leto. Pouk bo trajal 10 mesecev (do 31. julija l. 1923.). V šolo se sprejmejo kmečka dekleta, ki imajo veselje do domače grude in ki se bodo v svojem bodočem poklicu udeleževale kot kmečke gospodinje. Učenke stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Celotna oskrbnina (za hrano, stanovanje in razsvetljavo) znaša mesečno 400 Din. Revnejšim gojenkam podeljuje banska uprava primerne štipendije, ako se izkažejo kot res potrebne po predloženih potrdilih o premoženjskem stanju staršev. Razne stroške za šivanje, knjige, zvezke in drugo utr-

pijo gojenke same. Dekleta, ki nameravajo obiskovati to šolo, morajo dovršiti 16. leto starosti, morajo biti zdrave in neoporečene preteklosti. Pravilno kolkovane prošnje za sprejem je treba poslati z vsemi potrebnimi listinami vodstvu banovinske kmetijske gospodinjstva šole v Št. Juriju ob južni železnici.

— **Kmetijska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani** od 3. do 12. septembra bo obsegala: a) strokovno-poučni kmetijski oddelek; b) sirasko in mlekarstvo razstavo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarke in sirarske zadruge; c) razstavo jajc; d) čebelarstvo razstavo in sejem za med; e) zelenjadno razstavo; f) vinsko razstavo in sejem. Ta del kmetijske razstave organizira kmetijski odbor velesejma. Kmetijski razstavi so priključene še: g) razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi živinorejska zadruga Jugomontafon (razstava se vrši 3. in 4. septembra); h) razstavo perutnine in kuncev priredi Društvo rejcev malih živali «Zivalca». Tej razstavi sta priključeni še razstavi ribic in ptic. Razstava traja od 3. do 12. septembra. i) Kmetijski odbor velesejma priredi dne 10. in 11. septembra razstavo plemenskih konj in j) ves čas razstave, to je od 3. do 12. septembra, veliko razstavo poljedelskih strojev in orodja.

— **Razstavo perutnine na jesenskem velesejmu v Ljubljani** od 3. do 12. septembra priredi društvo «Zivalca», ki hoče pokazati umno rejo perutnine z odbiranjem živali po nesnosti. Znano je, da je donášalo perutnarstvo v naših krajih velike dohodke, ki pa, žal, v zadnjem času nazadujejo, in to največ zaradi predrobnih jajc. Izgubili smo zaradi tega največje odjemalce v inozemstvu. Ta del razstave bo zelo poučen, ker bodo živali razstavljene samo od priznanih rejcev.

DOPISI

BORECI PRI LJUTOMERU. Gasilno društvo je moralo prestaviti nameravano javno tombolo zaradi nastalih zaprek na 4. septembra; v primeru slabega vremena pa na 11. septembra. Prijatelji gasilstva in dobre volje, pridite,

Bregar je zbolel. Sam je ležal v postelji v sobi, ko ga je obiskal Kregec. Starec mu je prijazno pokimal.

«Sedi, prijatelj, nekaj se morava pomeniti, preden umrem.»

Kregec ga je radovedno pogledal.

«Hotel sem poslati pote, zdaj si pa sam prišel. Tvoj sin in moja hči se rada vidita. Meni bi se ne zdelo napak, če bi se poročila. Kaj meniš?»

Kregec je pokimal.

«Še nekaj naj ti povem. Vem, da nisi bil v ljubezni srečen. Cilko ti je zabranil njen oče. Dobra in poštena žena je. Meni je bila zvesta in rad sem jo imel, čeprav vem, da me ni nikoli ljubila in da ni nehala misliti nate.»

«Bregar, kaj vendar govoriš?»

«To, kar vem. Če bi bil prej bolje poznal tebe in njo, bi ne bila Cilka nikoli moja žena, čeprav sem preživel z njo mnogo srečnih ur, kajti premagovala se je in mi je bila res naklonjena. No, zdaj je, kar je!»

Kregec je s sklonjeno glavo sedel ob bolniški postelji. Bregar je nadaljeval:

«Vendarle pa lahko še nekaj popravimo. Jaz bom kmalu rajni. Ti ležeš šele v petdeseto leto. Cilka je še štiri leta mlajša. To še ni taka starost v primeri z mojo, saj ležem že v osmi križ. Kaj ko bi...»

«Bregar, kaj vendar govoriš?» je planilo iz gošča.

Starec je mirno nadaljeval:

«Cilka ne ve, kako slab sem. Kljub temu je poslala po zdravnika. Naj pride zavoljo nje. Moj zdravnik je zdaj še samo Bog, ki me bo kmalu ozdravil in rešil vseh težav tega bridkega življenja.»

«Kako da danes tako čudno govoriš?»

«Je že tako, smrti gledam v obraz in odkrita beseda mi bo olajšala zadnje ure. Klical sem te, da te prosim, da morata biti ti in tvoj sin zraven, ko bodo odprli mojo oporoko pri notarju. Želim, da izpolnite vse tako, kakor želim, da bom mirno počival v grobu.»

Trenutek je premolknil. Potem je zamišljeno pogledal Kregca in ga vprašal:

«Ali mi obljubiš, da boš zraven?»

Kregec ga je zvedavo pogledal. Nekaj je zastulil, pa ni hotel premišljati. Bolnika je moral pomiriti, zato mu je vse obljubil.

«In zdaj pokliči Cilko!»

Kregec je šel klicat Bregarico. Ko jo je zagledal, je začutil v sebi tiho radost, ki se je je zasramoval. Bregarica je bila še vedno čvrsta in čedna ženska. Ko je stopila pred svojega moža, je hotel Kregec oditi. Bregar ga je prosil, naj počaka.

«Cilka, vem, da si mi že odpustila, saj si mi to zagotovila že neštetokrat, toda zdaj te prosim nekaj drugega. Ali mi obljubiš, da boš natanko izpolnila mojo poslednjo željo?»

«Bom, bom! Zakaj o tem govoriš? Kmalu boš okrevale.»

«Dà, okrevale bom. Novo zdravje se vrača, a to zdravje je drugačno. To zdravje je pokoj, ki ga grem uživati. Cilka, zdaj je moja duša mirna. Pojdi po našega župnika! Jutri me ne bo več.»

Mirno je izgovoril te besede in ljubeče pogledal svojo ženo, ki je stala solzna pred njim.

*

Naša povest je končana.

Ko so dediči po Bregarjevi smrti čakali pri notarju, so se kar nekam čudili, ko je notar odprl oporoko in se smehljaj, ko je pogledal vanjo,

In potem jo je prečital, da je vse Bregarjevo premoženje last njegove žene Cilke, ki mora poročiti njegovega edinega prijatelja Kregca. Hčerki naj mati izplača večjo vsoto denarja, da se bo poročila s Kregčevim sinom.

Minilo je leto dni po tem dogodku.

Bregarica se je spet nekam pomladila. Kregca ni bilo nikoli na izpregled. Ogibal se je je.

V njegovi duši se je vršila huda borba. Ali naj spet Cilko zasnuje? Ali bo ona zadovoljna? Po oporoki mu ona ni nikoli ničesar omenila. Tudi on je molčal. Le pogledala ga je in te oči so spet govorile kakor nekoč.

Nekaj časa se je boril sam s seboj.

Pa ga je vprašal sin kar naravnost:

«Zakaj ne greste k Bregarjevem? Anica pravi, da je njena mati postala nemirna in nestrpna. Vem, čakajo vas Midva se poročiva, potem greva v mesto, kjer sem dobil službo. Napravimo obe poroki hkratu.»

In tedaj ni Kregec več odlašal. Iz skrinje je izvil nedeljsko obleko in jo mahnil k Bregarjevem, kjer so ga že čakali.

Ko je vstopil, ga je sprejela Bregarica, ki je zardevala kakor 17letno dekle.

Posedli so za mizo in potem sta zasnujela Kregca in sin kar oba hkratu. Kregcu in Cilki je bilo nerodno pred otroci, toda Anica je muzikanta objela in dejala:

«Zdaj postanete vi moj oče. Tako dobri ste in tudi moj oče so želeli, naj se tako zgodi. Bodimo vsi skupaj srečni!»

O tistih dveh porokah je še dolgo govorila vsa vas,

(Konec.)

ker samo za 2 Din lahko dobite tisočak, kravo, moko, drva ali enega 300 drugih krasnih dobitkov, po vrhu pa še prleške krapce in ljutomersko kapljico.

GORENJI LOGATEC. Davkar g. Ant. Vardjan je premeščen v Ljubljano. Z njim izgubi naš Sokol pravo sokolsko rodbino. On san je bil najvestnejši društveni blagajnik, ki ga bo društvo hudo pogrešalo, njegova ga. soproga je rada pomagala pri vsakem delu, otroci so pa pridno telovadili. Želimo vsem skupaj vso srečo v beli Ljubljani!

IG. Na pobudo nekaterih občanov, ki se zavedajo važnosti tujkega prometa, se je na Igu sestavil pripravljalni odbor za ustanovitev Olepševalnega društva. Ta odbor sklicuje širši sestanek za dne 8. septembra ob 16. v šoli. Vabljeni so vsi domačini, ki jim je na tem, da olepšamo Ig po svojih močeh. Zlasti naj pridejo tudi dekleta in gospodinje, ki lahko uspešno podprejo delovanje snujočega se društva. Številni izletniki, ki posečajo iški Vintgar, gredo skozi Ig in se tudi tu ustavljajo. V korist in v ugled občanov je, da skrbimo tudi za zunanjo ličnost hiš, okrasitev oken, snaženje cest in podobno. Pripravljalni odbor pričakuje velike udeležbe. Na sestanku se bo prebral osnutek pravil in se bo odločili dan za ustanovni občni zbor.

LAZE PRI PLANINI. Ze dolgo nismo pisali iz naše prijazne vasi kraj meje v kotu Notranjske, ležeče ob robu gozda in lepe planinske ravnine, po kateri se vijuga Unec. Naše gasilno društvo si je sezidalo dom v Lazah. Po spoznanju odločilnih činiteljev in po prizadevanju narodnega poslanca g. dr. Staneta Rapeta smo dobili svojo osnovno šolo, ki se v začasno urejeni učilnici v dvorani Gasilskega doma otvori že to jesen. Naše delavno gasilno društvo proslavi 8. septembra že desetletnico obstoja z veliko vrtno veselico. Društvo se lepo udeležuje tudi v prosveti in je v zadnjih dveh letih imelo obilo odrskih predstav. Med drugimi je igralo «Krivoprisežnika», «Cigansko siroto», «Prisego ob polnoči», «Mlinarja in njegovo hčer» in «Miklovo Zalo». Priznati se mora našim zavednim kraškim koreninam v skrajnem južnozahodnem kotu naše lepe Jugoslavije vsestranska delavnost. Pripomniti moramo, da so vsi res zavedni Jugoslovenci, in da so iz vasi Laz in Jakovice vsi v skupnem številu 90 včlanjeni v krajevni organizaciji JRKD. Obema vasema, ki složno in vzajemno sodelujeta, vse priznanje!

Soteščan:

Skrivnost usode

(Povest.)

Mati ji ni mogla ničesar pojasniti. Zato pa je hotela vedeti, ali je Samotnik dostojen v besedi. Skrbelo jo je, da je starec kak ogaben pohotnik, ki nori za mladimi dekletci. Ko je bila še v mestu, je slišala, koliko je med ljudstvom takega plevla.

Hči je njeno domnevanje odločno zanikala: «Mož je prav lepega vedenja. Nikdar še ni izrekel nespodobne besede.»

«Morda pa začenja postopno», je pomišljala skrbna mati. «Ker se ne upa izvesti takoj, poizkuša počasi, dan za dnevom...»

Dekle se je ustrašilo. Sklenilo je, da se bo nadležnemu tujcu skrbno umikalo, čeprav drži cesta mimo njegove hiše. Tam so hodili z Ledine v Leskovje v cerkev ali po drugih opravkih. Tej poti se je bilo težko izogniti. Bližnjica je držala čez travnike po močvirju, kjer je ob deževju nastopila voda.

Nekoč je sedel Samotnik pred hišo in gledal na Ledino. Bolestni vzdih so mu dvigali prsi. Debele solze so se izgubljale v gubah njegovega obraza. Nihče ni vedel, kakšni spomini se mu vzbujajo ob pogledu na bližnjo vasico.

Tožilo se mu je po Cirili, katere že ni videl dolgo časa. Zakaj se mu prikriva, ko vendar komaj čaka, da bi slišal njeno besedo. Kaj ji

je storil, da mu tako nevhaležno vračuje ljubezen?

«Pa je ni naperila Albina zoper mene?» se mu je zazdelo v senci pod drevesom. «Ali me pozna? Ni mogoče! Izpremenil sem se in postal; brada daje povsem drugačno sliko mojemu prejšnjemu obrazu.»

Naslonil si je glavo v dlan in podprl komolci s kolenom. Njegove misli so se križale kakor bliski v viharji noči. Na obrazu se mu je poznala slika hudih notranjih bojov.

«Ako bi stopil prednjo, bi ji ponovno uničil vso življenjsko srečo.» Mož se je premislil. Izprembo svojega načrta je utemeljil po tihem: «Dovolj hudega je že prebila zaradi mene...» To ga je odvajalo, da ni izvršil, kar je nameral. Vest mu tega ni pripustila.

Bilo je zvečer, ko je zahajalo solnce. Starec je gledal ugašajočo večerno zarjo in naraščajoče sence. Zaglobil se je v bežnost človeškega življenja. Vsak dan se konča z večerom, za njim nastane noč; priroda se zaziblje v mirno spanje. Tako se ponavlja leta in leta. Oh, kako naglo potečejo ure med jutrom in večerom!

Mimo je pridrobila mladenka — Ločnikova Cirila. Prav nič ni mislila, da bo naletela na Samotnika ob tej pozni uri. Ves dan ga ni videla, zato je menila, da je odsoten. Ako bi bila vedela, da je doma, bi bila odšla v Leskovje po drugi poti. Zapazila ga je šele, ko se mu ni mogla več ogniti. Vrniti se namreč ni hotela; hočeš ali nočeš je morala mimo njega.

SCHICHTOV

RADION
pere sam

in preprosto
kakor A-B-C

RAZTOPI

Radion v mrzli
vodi

KUHAJ

v raztopini perilo
20-30 minut

IZPIRAJ

perilo najprej v gorki,
potem v mrzli vodi

in
hitrejšše

in-
belejšše

IR 9-32

MAJŠPERK. Predzadnjo nedeljo se je vršil tu izredno lepo obiskani shod pod milim nebom. Shod je sklical in vodil župan Žunkovič kot predsednik pripravljalnega odbora za krajevno organizacijo JRKD. V uvodu je v lepih besedah priporočal vsem, da se oklenejo nove stranke, v ka-

teri se po vsej državi organizirajo vsi, ki hočejo naši prelepi domovini dobro. Pozdravil je nato prisotnega poslanca ptujskega sreza g. Petovarja, ki je potem obširno razložil gospodarski in politični položaj in opisal zakonodajno delo. Hudo gospodarsko krizo moremo premagati le v slož-

«Dober večer! Kam pa greš, Cirila?» jo je nagovoril.

Pogledala je v tla ter mu ni odgovorila. Počasi je šla naprej, ne da se je ozrla na desno in levo.

«Počakaj vendar!» ji je zaklical skoro nejevoljno. «Nihče te ne bo napadel in oropal...»

«Jaz vas ne poznam.» Dekle se je nezaupno ustavilo.

«Seveda me ne poznaš in ne veš, kaj trpi za puščena sirota...»

«I, kdo pa ste vendar?» ga je radovedno vprašala.

«Nekdo, ki je bil srečen samo nekaj hipov, potem pa je ostal sam na svetu...»

«Saj imate vendar svoj dom — lično hišico tukaj ob cesti...»

«Sicer bi bil ljudem v napotje...»

Mladenka se je zamislila: «Kdor si kupi hišo, mora imeti precej denarja...»

«Dal sem vse, kar sem si prihranil...»

«Ali vam manjka sredstev za življenje?» ga je sočutno vprašala.

Odgovoril ji je z izrazom skrbi in bojazni: «Kdo ve, kaj me še čaka, ako me prej ne reši bela žena...»

«Od gladu ne boste umrli», ga je tolažila. «Dobri ljudje vas bodo radi podpirali.»

«Seveda, dokler bom mogel hoditi. Toda kadar bom ležal na bolniški postelji?»

«Takrat vas bodo obiskovali...»

«Kdo se bo brigal za siromaka!»

nem delu vseh. Poslanec je žel za svoje poročilo obilo priznanja. Sklenjena je bila soglasno resolucija, s katero se izraža poslancu popolno zaupanje. H krajevni organizaciji JRKD je pristopilo že preko 100 članov.

PESNICA. V nedeljo 21. avgusta se je blagoslovila glasilna brizgalna prostovoljnega gasilnega društva v Pesnici. Svečanosti so prisotstvovala tudi sosedna gasilna društva. Vse priznanje gre vrlim možem prijazne obmejne Pesnice, posebno še vztrajnemu društvenemu predsedniku g. Krajncu, da so zbrali požrtvovalne tovariše v dobrodelno društvo. Pesnica lepo napreduje. Tukajšnji veletrgovci s sadjem si je postavil ličen dom, Sadna zadruga pa bo tudi skoro dogradila poslovalne prostore. Pesniški dolini se obeta lepa bodočnost. Naj bo vse po sreči!

PLANINA PRI RAKEKU. V nedeljo 4. septembra proslavi Sokol desetletnico obstoja. Proslava bo pod pokroviteljstvom našega priljubljenejšega poslanca dr. Staneta Rapeta, ki bo ob tej priložnosti pripel na prapr krasen trak. Sokol v Planini je bil ustanovljen v oktobru leta 1922. Pobudo za ustanovitev je dal vsesokolski zlet, ki se je vršil takrat v avgustu v Ljubljani. Že v septembru se je sestel pripravljajni odbor z brati Sokoli iz Dolenjega Logatca, ki jim je tisti čas starostoval br. Hodnik. V oktobru so pa prihiteli bratje iz Logatca k ustanovitvi našega Sokola. Ne bomo nikdar pozabili izpodbudnih besed br. Hodnika in br. Smoleta, ki sta imela takrat lepa nagovora na naše člane. Velike zasluge si je pridobil za društvo naš sedanji župan br. Jože Blažon, ki je znal pridobiti Sokolu telovadnico, v kateri se sedaj pridno telovadi. Na ustanovnem obnem zboru je bil izvoljen za starosta br. Demšar, za načelnika br. Drago Kiata, za tajnika pa br. Nino Mrhar. V letu 1925. si je društvo nabavilo prapor, ki ga je izdelala požrtvovalna sestra Ivanka Prosenčeva. Danes šteje društvo skoro 200 pripadnikov in ima svoj tamburaški zbor, ki ga vodi požrtvovalni prosvetar br. Josip Dolgan. Društvu je starosta br. Demšar, načelnik br. Nino Mrhar in načelnica sestra Rada Mrharjara. V nedeljo 4. septembra poda društvo svoj obračun ob desetletnici. Pridite!

RADOVICA. Prijatelji Bele Krajine bodo imeli 8. septembra lepo priliko za ogled naših krajev. Z izletniškim vlakom pridemo okoli 10. dopoldne v Metliko, kjer si ogledamo to staro mesto, ki je mnogokrat kljubovalo turškim navalom. Ob 10. dopoldne bomo imeli brezplačno

na razpolago vozove na Radovico, kjer se bo vršila gasilska veselica. Obenem bo istega dne praznovala Radovica žegnanje. Lep razgled, ki se nam bo nudil iz Radovice, nam obilo poplača ta dan. Vozovi za povratek na izletniški vlak bodo pripravljeni. Kogar žene srce v prosto naravo in kdor želi pokusiti dobro kapljico, naj obišče 8. septembra Radovico.

ZAGORJE. Sreski pododbor JRKD v Zagorju javlja članom krajevnih organizacij JRKD za Zagorje-Kotredež, Ržišče-Kolovrat in St. Lambert, da bodo v bodoče redni sestanki članstva vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 5. popoldne v Sokolskem domu v Zagorju. Na njih bo poročal narodni poslanec g. Milan Mravlje. Prvi sestanek bo v ponedeljek 5. septembra ob 5. popoldne v Sokolskem domu.

ZGORNJI KAŠELJ. (S m r t n a k o s a.) 29. avgusta smo spremili k večnemu počitku na farno pokopališče pri Devici Mariji v Polju go. Ivano Močilnikarjevo, ženo našega dolgoletnega naročnika g. Franca Močilnikarja, mojstra v vevški papirnici. Pokojnica je bila vzor dobre, ljubeče in skrbne matere svojim šestim otrokom, možu pa vdana in ljubezniva družica. Nadvse je bila naklonjena revežem, ki se od nje ni nihče vračal praznih rok. Kako priljubljena je bila rajnka, je pričal pogrebni spreved. Poleg številnih sorodnikov, prijateljev in znancev se je pogreba udeležil v velikem številu Sokol iz Polja, katerega člani so zapeli rajnki v slovo ganljive žalostinke doma, v cerkvi in na pokopališču. V sprevedu so bili številno zastopani člani gasilnega društva iz Zgornjega Kašlja, nadalje mnogo uradnikov, mojstrov, strojevodij in ostalega delavstva iz papirnice. Pokojnico ohranimo v blagem spominu, preostalim pa naše iskreno sožalje!

DOMAČE NOVOSTI

BREZOBZIRNO IZTERJAVANJE DOLŽNIKOV.

Podpisani narodni poslanec, član parlamentarnega odbora za proučevanje zakonskih predlogov o zaščiti in razdolžitvi kmetovalcev, dobivam dnevno od vseh strani sporočila o brezobzirnem preganjanju dolžnikov po nekaterih denarnih zavodih s tožbami, rubežnimi, prodajami. Zavoljo tega prosim vse one, ki so sami takega preganjanja deležni, in tudi one, ki so jim taki primeri znani, naj takoj pošljejo na moj spodnji

naslov zadevne podatke, opomine, tožbe, rubežna dovolila in podobno. Obenem naj se navede, koliko znaša dolg, do kdaj so plačane obresti, koliko meri zadolženo posestvo, koliko je vredno in tako naprej. Ivan U r e k, narodni poslanec, Globoko pri Brežicah.

* **Nj. Vel. kralj zopet na lovu v Kamniški Bistrici.** Prejšnji četrtek zjutraj so se v Kamniku nenadno pojavili dvorni avtomobili, ki so peljali v smeri proti Bistrici. Vozili so se Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez Pavle, kneginja Olga, kneginja Elizabeta, grški princ Nikola, dalje angleški poslanik na našem dvoru Sir Henderson in nemški poslanik von Hassel. V kraljevem spremstvu sta bila tudi maršal dvora general g. Dimitrijevič in ravnatelj dvorskih lovišč gosp. inž. Ciril Dimnik. Odlični gostje so se ustavili pri lovski koči v Kamniški Bistrici. Nj. Vel. kralj je takej po dohodu v Bistrico zajahal konja in se podal v spremstvu g. inž. Dimnika na svoje stojišče. Lov na divje koze je tudi ta dan kljub neugodnemu vremenu odlično uspel. Lovska sreča je bila to pot Nj. Vel. kralju posebno naklonjena. Pogodil je tri izredno močne gamze goličavarje. Ko je po končanem lovu Nj. Vel. kralj ogledoval lovski plen, je dejal z zadovoljstvom: «Nobeno leto mi še ni bila lovska sreča tako naklonjena!» V prvih popoldanskih urah so se odlični posetniki Kamniških planin vrnili zopet na Bled.

* **Kraljeva zahvala slovenjgraškim gasilecem.** Na vdanostno brzojavko, ki je bila ob proslavi 60letnice slovenjgraškega gasilnega društva in zleta JGZ odposlana Nj. Vel. kralju, je prejel župni načelnik šolski upravitelj g. Leopold Kopač od maršalata dvora naslednjo zahvalo: «Gospodine načelnice! Njegovo Veličanstvo kralj je blagovolil sprejeti brzojavne izjave vdanosti in zvestobe s pokrajinskega zleta jugoslovenske gasilske zveze v Slovenjgradu na dan 14. avgusta in mi naročiti, da Vam in udeležencem zleta izrazim njegovo zahvalo. Maršal dvora generalštabni brigadni general Aca Dimitrijevič.»

* **Minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič,** častni predsednik Ljubljanskega velesejma bo v soboto 3. septembra osebno otvoril jesensko velesejmsko prireditve.

* **Minister g. Ivan Pucelj je posetil Golnik.** Dne 24. avgusta se je minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj v spremstvu soproge in sina z avtomobilom pripeljal v zdrav-

«Tukaj prebivajo dobri ljudje, ki radi podpirajo siromake...»

«Cirila!» ji je rekel ljubeznivo. «Ali mi obljubiš, da me boš obiskala, kadar boš izvedela, da ležim na bolniški postelji?»

«Bom», mu je obljubila brez odloga.

«Pridi!» jo je zopet povabil. «Razen tebe nimam na svetu žive duše...»

«Zakaj?» je začela pomišljati. Njegovo vedenje ji je bilo predomače. Kesala se je, ker mu je prehitro obljubila.

«Pred odhodom iz življenja ti bom razodel veliko skrivnost», je odgovoril na njeno vprašanje. «Daj mi roko v potrdilo, da ne boš pozabila dane besede.»

«Kakšno skrivnost?» je plaho poizvedovala.

«Skrivnost usode... Kadar bom zrl smrti v obraz, bova o tem nadaljevala...»

Podala mu je desnico, katere neznanec ni mogel dolgo časa izpustiti. Dekletu je postalo mehko pri srcu.

«Zbogom, Cirila! Pa mamico pozdravi!» ji je dejal ob slovesu. «Glej, da ne pozabiš mojega naročila!»

Prikimala mu je in odšla z naglimi koraki. Samotnik je vstal in gledal za njo, ko je brzela po beli cesti. «Oh!» je pritaženo vzdihnil. Nato si je otrl solzo in odšel v sobo.

Tisti večer je izgubila mladenka strah pred neznanecem. Spoznala je, da starec nima slabega namena. Žal ji je bilo, ker ga je napačno sodila. Toda zakaj ji je naročil, naj ga obišče v bolezn?

Kakšno skrivnost ji bo odkril, tega ni mogla umeti.

Kaj ji je povedal tujec, Cirila ni nikomur zaupala. Le materi je izdala njegovo skrivnostno vabilo. Kadar je slišal Ločnik, nista nikdar o tem govorili. Resnemu možu je bil Samotnik popolnoma tuj ter ga je redkokdaj omenil.

Pozdrav, ki ga je izročil neznanec Cirili, je sprejela mati s skrbnim presojanjem.

Samotnik je živel tiho in preprosto. Ni se vtilkal v tuje zadeve; bilo je, kakor da ga ni na svetu. Ljudje so ga čistili; kdo je in odkod je prišel, s tem si niso več belili glave. Smatrali so ga za pravega domačina.

Ne tako pri Ločniku na Ledini. Mati in hči nista govorili drugega kakor o čudnem neznanecu. Z bojaznijo sta se vpraševali, kaj pomenijo njegove besede. Zakaj noče izdati svoje skrivnosti prej kakor na bolniški postelji? Ali se čudak boji posledic, katerim hoče ubežati čez prag večnosti v zagrobno deželo?

V neprestanem ugibanju se je rodila Ločnikovi materi nova misel. Morda pa je bil neznanec doslej neznana priča, ko si je njen mož končal življenje? Tista tajnost ni najbrž nič drugega kakor moževa oporoka, ki obsega kakšno posebno naročilo. Stane je moral imeti pred smrtjo kako neznano željo. Zakaj je ni neznanec tako dolgo sporočil?

Nekdanji Stopnikovi gospe je bila do tukaj zadeva jasna in razumljiva. Drugače se je sploh ni mogla predstavljati. Toda zakaj se tista skriv-

nost ne tiče nje, marveč je namenjena njeni hčeri? To ji je delalo nove preglavice. Mučno ugibanje jo je zopet privedlo v mračno meglenost. Skrbno je iskala nagibov, ki silijo starega čudaka, da ustavlja Cirilo ter jo vabi, naj ga obišče v bolezn. Celo po imenu jo je klical in ko mu je segla v roko, si je utrl solzo. Vsega tega si Albina ni mogla razložiti.

Naposled jo je pričelo jeziti. Prav resno jo je vznejevoljilo, češ, ali nima žena pravice do moževe zapuščine. Naj bo tako ali drugače — mati mora imeti prednost pred otrokom.

Hčeri je ostalo skrito, s kakšnimi predsodki se je borila njena mati. Nekateri ljudje so silno nezaupljivi ter nič kaj radi ne obujajo starih spominov. Ločnici je bilo prirojeno, da ni zlepa potožila, kadar jo je zabolelo. Celo takrat, ko ji je bilo najhuje, je mirno potrpeala.

Albina je napela poslednje sile, da bi izvedela, kaj bo povedal tujec njeni hčeri. Ni je zavdala zaradi morebitne sreče; hotela je le preprečiti, da bi hči ne slišala nečesa, kar bi ji lahko škodovalo. Kakor zaneti drobna iskrica požar, tako uniči včasih kratka besedica mlado življenje.

S tem namenom se je odpravila neko nedeljo v Leskovje do Lončarja. Strica in Marjete že ni bilo več med živimi. Doma je gospodaril Ivan z ženo in doraščajočimi otroki. Bil je vreden naslednik svojemu očetu.

(Dalje prihodnjič.)

vilišče za jetične na Golniku. Šef zdravilišča gospod dr. Neubauer mu je razkazal naprave in vse zbrano gradivo o delu zavoda. G. minister se je o redu in delu na Golniku izrazil zelo pohvalno.

* **Upokožitev predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani.** S kraljevim ukazom je bil upokožen predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. dr. Anton Rogina. Obenem je bil odlikovan z redom jugoslovenske krone III. stopnje.

* **Velik obrtniški zbor v Ljubljani.** Obrtniške organizacije priredijo v nedeljo 4. septembra ob 9. dopoldne v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta, veliko obrtniško zborovanje, na katerem se bodo obravnavala naslednja važna obrtniška vprašanja: zaščita obrtniških pravic in boj šušmarstvu, položaj podeželskega obrtnika in pomoč najbolj ogroženim obrtniškim strokam (osebno čevljarški, krojaški, kovaški, sedlarski, fotografski, pekovski, mesarski itd.), zaščita domačega obrtniškega dela, kreditna pomoč obrtniku in obrtniško gospodarsko združništvo, socialno zavarovanje in važna vprašanja obrtni politike. Pozivamo zastopnike naših mestnih in podeželskih obrtniških organizacij kakor tudi vse stanovske tovariše, da se udeležijo tega zbora, ki naj bo močan izraz obrtniške volje in naj potrdi, da je obrtnik nujno potreben zaščite.

* **Šolnina na meščanskih šolah.** Banska uprava objavlja, da se plačuje po brzojavnem obvestilu ministrstva prosvete na meščanskih šolah šolnina, in sicer polovica one, ki je določena za nižje razrede srednjih šol. Šolnine oproščeni so otroci, katerih starši (če jih nimajo, pa otroci sami) ne plačajo nad 300 Din davka letno. Vsak učenec se mora pri vpisu izkazati s potrdilom o višini teh davkov. Za potrdila je zaprositi s kolkovano vlogo (5 Din) in predložiti 20 Din za kolek. Potrdila izdajajo davčni uradi, za državne, banovinske, občinske in zasebne uslužbenice pa nadrejeno oblastvo, ki nakazuje plačo, odnosno delodajalec, ki odteguje uslužbenški davek.

* **Otvoritev vodovoda v Ponikvi.** V nedeljo je Ponikva ob južni železnici blagoslovila svoj novi vodovod, delo, ki je za to vas, ki je tako trpela pomanjkanje zdrave vode, neprecenljive gospodarske in zdravstvene vrednosti. Blagoslovitve sta se udeležila ban g. dr. Marušič in župnik g. Barle, ki sta v svojih lepih govorih poudarjala moč vzajemnega dela. Popoldne je bil nastop domačega Sokola, ki ga je gledalo veliko število domačega in okoliškega ljudstva.

* **Svarilo!** Podpisani svari in opozarja, da bo vsakogar, kdor bi raznašal neresnične in neosnovane govorice o vzroku smrti gospoda Starmana Alojzija, posestnika na Trati, ovadil sodišču zaradi klevete. Škofja Loka, dne 26. avgusta 1932. Mag. Burdych Oton, lekarnar v Škofji Loki.

»Franc Jožefova« grénčica čisti želodec, črevesa in kri.

* **Silna suša** je menda prav po vsej dravski banovini. Na Dolenjskem je vsa ajda uničena. Več malih potokov in studencev je usahnilo. V vaseh pod Gorjanci so izčrpi ni vsi vodnjaki. Ljudje teh krajev morajo dovažati vodo več kilometrov daleč iz Stopičev in Črmošnjic. Posestniki, ki imajo svoje domove v vzhodni Trške gore, pa vozijo vodo iz Krke, ki je imela zadnje dni 27 stopinj Celzija. Na Gorenjskem je suša uničila dobršen del pridelkov. Zemlja je močno razpokana, trava ožgana, fižol se suši, sočivje je ovenelo, nedozorelo sadje pada v kopicah na tla. Sava je hudo upadla, Ukova pa se je popolnoma posušila. Zelo primanjkuje vode tako za pogon kakor za kuho. Za namakanje vrtov je treba vodo nositi iz Save. Še huje so posledice suše v Prekmurju, o čemer smo že pisali. Zelo so prizadete Slovenske gorice, Savinjska dolina in drugi kraji. Včeraj je sicer dež po nekaterih krajih malo namočil zemljo, a treba ga je še več. Kjer pa je vse suho, dež ne more pomagati.

* **K podražitvi sladkorja.** Finančno ministrstvo objavlja: Z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini je bila povišana državna trošarina na sladkor v sipi, kockah in grudah za Din 1'50, na sladkor v kristalu za Din 1'25 pri kilogramu s tem, da nosijo polovico povišane trošarine v znesku 0'75, odnosno Din 0'60 tvornice sladkorja, drugo polovico pa porabniki. Sladkor v sipi, kockah in grudih se sme torej podražiti, ko pride iz sladkornih tovarn ali njenih skladišč v promet, za 0'75, sladkor v kristalu pa za Din 0'60 pri kilogramu. Finančno ministrstvo, oddelek za davke, je pa zvedelo, da so prodajalci sladkorja na drobno 15. avgusta podražili sladkor za Din 0'50 do Din 2'—, v nekaterih krajih pa celo za Din 4'— pri kilogramu. Ker taka samovoljna podražitev nasprotuje določbam zakona, kajti sladkor se sme podražiti samo za Din 0'75, odnosno za Din 0'60 pri kilogramu, kakor določa tudi zakon, se bo proti brezvestnim trgovcem, ki kršijo določbe omenjenega zakona, najstrože postopalo po zakonu o pobijanju druginje. Dolžnost vseh oblastev pa tudi državljanov je, da take brezvestne trgovce ovadijo pristojnemu oblastvu, da jih bo kaznovalo po zakonu o pobijanju druginje.

* **Dobavitelj, ki ima terjatve nasproti dravski finančni direkciji v Ljubljani,** obenem pa sami dolgujejo na raznih davkih, naj prijavijo z vlogami, kolkovanimi s taksami po 5 Din, da žele delno ali v celoti poravnati davke z zapadlimi protiterjatvami. V prijavi, ki jo je nasloviti na dravsko finančno direkcijo v Ljubljani, je navesti pristojno davčno upravo, številko davčnega računa, iznos plačljivega davka, datum in iznos fakture in urad ali zavod itd., za katerega se je dobava izvršila.

* **Zbor narodnih noš v Ljubljani od 2. do 5. septembra.** Vsi udeleženci zbora narodnih noš v Ljubljani bodo uživali ugodnost četrtinske železniške vožnje le, če pridejo na zbor v narodnih nošah. Zborna pisarna bo obisk zbora potrdila na legitimacijah samo udeležencem v narodnih nošah.

* **Šolska mladina** bo imela za obisk letošnjega jesenskega velesejma od 3. do 12. septembra znižano vstopnino 3 Din za učenke ali učence, ako bo obisk skupen pod vodstvom učiteljstva. Dan obiska poljuben. Posebno opozarjamo šolska vodstva na kmetijsko, planinsko, fotoamatersko in gospodinjsko razstavo.

* **Velik kmečko-mladinski praznik v Celju.** Pododbor Zveze kmečkih fantov in deklet v Celju priredi na praznik 8. septembra ob 3. uri popoldne veliko tekmo koscev na travniku gospe Majdičeve v Celju. Spored: ob 14. zbirališče okrašenih voz, konjenikov, kolesarjev, koscev in grabljic pri »Zelenem travniku« v Zavodni; ob pol 15. odhod spreveda z godbo in zveznim praporom na čelu skozi mesto na tekmovališče, tekma koscev, dirka kmečkih kolesarjev in razdelitev nagrad. Ob tej priliki bo tudi kmečko manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo govorili predsednik Zveze kmečkih fantov in deklet tovariši Ivan Kronovšek in narodni poslanci gg. Ivan Prekoršek, Milan Mravlje, Karel Gajšek in Dušan Antonijević (iz Srbije). — Po zborovanju velika kmečka veselica s šaljivo pošto in plesom. Vstopnina 3 Din. Igrala bo pododborova godba na pihala. Vsi na to lepo kmečko prireditev!

* **Na banovinski kmetijski šoli v Št. Juriju ob južni železnici** se začne novo šolsko leto 10. oktobra. Zaradi zvišane oskrbovalnine in hudih gospodarskih razmer se letos priglašja, žal, manj prosilcev, medtem ko se je prejšnja leta moralo veliko število odkloniti. Uprava je zato zaprosila bansko upravo, da bi v korist izobrazbe naših kmečkih sinov znižala oskrbovalnino, in upa, da bo banska uprava to prošnjo tudi upoštevala. Šola zato podaljšuje rok za vlaganje prošenj do 12. septembra ter poziva zanimance, da vložijo prošnje, in vse javne činitelje in denarne ustanove, da bi prispevali s prispevki domačim prosilcem na pomoč.

* **Jason, naš domači topljeni sir na jesenskem velesejmu.** Med našimi mlekarskimi zadrugami

je ena najnaprednejših gotovo Mlekarska zadruga na Vrhniki, ki je v zadnjih letih svoj izdelek izboljšala in se je poleg tega lotila tako zvanega topljenega sira, ki se prodaja pod imenom Jason, nepropustno zavrt, v okusno izdelanih škatlicah. Na letošnjem jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra se boste mogli prepričati o izborni kakovosti tega izdelka, zato ga pa boste tudi povsod zahtevali, da se oprostimo inozemskega uvoza.

* **Ponarejeni desetdinarski srebrniki.** Pred dnevi je v Ljubljani izkušala neka kmetica iz litijske okolice spraviti v promet ponarejen desetdinarski srebrnik. Pri nakupu kruha ga je hotela oddati, toda tam so takoj opazili, da je ponarejen, ker je bil bolj motno svinčeno svetel in tudi ni imel pravega žvenka. Kmetico so aretirali. Žena je izjavila, da je srebrnik dobila od nekega kmeta in da ni vedela, ali je ponarejen, ker še ni videla pravega. Aretiran je bil nato še kmet A. M., ki se je izgovarjal, da ga je tudi on prejel od druge osebe. Pri zaslišanju pa je prišel v huda nasprotja in zato so tudi njega odvedli v preiskovalni zapor. Ponarejene desetdinarske srebrnike so našli tudi v litijski okolici, zato sklepajo, da mora biti pravi ponarejalec kje v bližini.

* **Krava je ubila posestnika.** Ko je prignala te dni hčerka posestnika Hojnika, po domače Fuksa, v Križni vasi živino s paše domov, je oče opazil, da je eno kravo napelo. Hitro je poslal po sosedo, 60letnega Franca Florjančiča, ki je veljal, da se razume na živinozdravniški posel, s prošnjo, naj žival zabode v trebuh in ji reši življenje. Florjančič je prispel s svojim instrumentom in se, vaje tega dela, strokovnjaško lotil posla. Pri vstopu pa je kravo najbrž močno zabolelo, kajti z vso močjo je poskočila in sunila z zadnjimi nogami Florjančiča s tako silo v želodec in trebuh, da je siromak na mestu obležal v hudih bolečinah. Vendar pa se je Florjančič čez nekaj trenutkov zopet dvignil in je šel še sam domov. Nesreči ni pripisoval posebne pozornosti, toda postalo mu je huje in v teku 36 ur je umrl v hudih bolečinah.

* **Požar na Dolenjskem.** V Seljinkah pri Mokronogu je pogrelo posestniku Janezu Pomgretu gospodarsko poslopje z vsem pridelkom, orodjem in stroji. Gospodar je komaj rešil živino. Mokronoškim gasilcem se je posrečilo obvarovati hišo in ostale zgradbe.

* **Zopet požar v blejskem kotu.** V nedeljo zvečer je nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Antona Ropreta na Bohinjski Beli. Vnel se je v poslopju poln voz otave, ki so jo v soboto zvečer pripeljali tjakaj. Ogenj se je kmalu razširil po ostalem gospodarskem poslopju in je v kratkem času uničil razen sena, detelje, slame in otave tudi vse gospodarske stroje. Ropretovo gospodarsko poslopje, ki je bilo eno največjih v vasi, je bilo zavarovano le za 40.000 Din, a škoda znaša preko 100.000 Din. Vrlim gasilcem z Bohinjske Bele, iz Mlinega, Sela in Ribnega se je zahvaliti, da ogenj ni uničil tik gospodarskega poslopja se nahajajoče stanovanjske hiše g. Ropreta in sosednjih hiš, ki so tu kar na kupu.

* **Zrtev strupenega plina na dnu vodnjaka.** Pri posestniku Jerdanu v Prekopi pri Kostanjevici so kopali vodnjak. Morali so z eksplozivnimi snovmi razstreljevati skalovje in so izkopali vodnjak že 12 metrov globoko. Ker se je v globini nabralo polno kamenja, so se začeli pripravljati, da ga odstranijo in nadaljujejo kopanje. Da bi bolje videli, so spustili v vodnjak svetilko. Čim je ta dosegla dno, je nenadno ugasnila. Ker so hoteli delo hitro končati, se je spustil gospodar po vrvi v globino. Ker se gospodar iz globine ni oglasil, se je spustil kmalu za njim še eden delavcev. Tudi ta se ni več oglasil. Vsem se je to že čudno zdelo, vendar so spustili v vodnjak še tretjega, ki je tudi umolknil. Šele zdaj se je vsem, ki so bili v bližini, zazdela zadeva sumljiva. Nekaj je bilo treba hitro ukreniti, kajti onim v vodnjaku se je moralo na vsak način zgoditi nekaj zlega. Po kratkem posvetovanju se je spustil v vodnjak še četrti, ki pa je bil toliko

previden, da si je okrog ust in nosu zavezal cunj, namočeno v jesih. Čim je ta dosegel tla, je našel vse tri na dnu vodnjaka v popolni nezavednosti zaradi strupenega plina, ki se je nabral na dnu. Takoj je obvestil o nesreči one, ki so bili zunaj, in vsi so se lotili reševanja, ki pa je le počasi napredovalo, ker niso imeli primernih priprav. Reševalec v vodnjaku je vsakega ponesrečenca posebej navezal na vrvi in dal znak, naj ob vodnjaku stoječi potegnejo. Tako se je posrečilo izvleči vse tri ponesrečence na svetlo in na posled je prilezel iz globine še reševalec. Ponesrečenci so bili tri ure v vodnjaku. Eden ponesrečenec, Ignac Rabzelj, doma iz Prekope pri Kostanjevici, je kmalu po rešitvi podlegel zastrupljenju. Ostala dva sta bila dolgo časa v nezavednosti. Hitro so poklicali zdravnika, ki je nudil ponesrečencema prvo pomoč. Eden od obeh se je zavedel pozno zvečer, drugi pa šele naslednjega dne popoldne.

* **Obup mladega dijaka.** Zalosten dogodek je zadel 24. avgusta družino odvetniškega uradnika g. Anžlja na Frtici pri Litiji. Malo pred 21. uro so začuli z dvorišča strel in našli 18letnega sina Vina negibnega. Iz rane na sencih mu je curljala kri, v desnici je še krčevito držal samokres. Ves trud domačih in zdravnika je bil zaman. Vzrok samomora je menda nesrečna ljubezen.

* **Nenadna smrt gostilničarja.** Za posledicami zastrupljenja je umrl na Trati pri Škofji Loki priljubljeni gostilničar g. Alojzij Starman, star šele 34 let. Pokojniku se je nedavno odprla stara rana na nogi in kmalu so se pokazali na njej znaki zastrupljenja. Ker je postajalo trpljenje Starmana vedno hujše, so poslali moža v ljubljansko bolnišnico. Žal prepozno in mu vsa zdravniška veda ni mogla oteti mladega življenja. Dva dni pred smrtjo so ga pripeljali domov, kjer je izdihnil svojo blago dušo.

* **Smrtna nesreča mladega visokošolca.** V petek popoldne je šel z doma na Jesenicah 22letni visokošollec Narad skupno s tovarišem Vebrom v Možakljjo z namenom, da jo preplezata. Tik pod vrhom je Naradu spodrsnilo. Padel je 120 do 150 metrov v globino. Bil je na mestu mrtev. Pogreb tako žalostno preminilega mladega študenta se je vršil v nedeljo ob številni udeležbi občinstva.

* **Velik požar v Čakovcu.** V petek okrog 20. je nastal v Šenkovcu požar v hiši nekega kmeta. Ker je bila hiša krita s slamo, je bila kmalu vsa v plamenih. Ogenj se je razširil tudi na tri hleve, v katerih je bilo precej slame in sena. Kljub vsemu prizadevanju varaždinskih in dolnjelendavskih gasilcev so pogorele vse štiri zgradbe.

* **Smrtna vožnja v Ljubljano.** Enega zadnjih večerov se je peljal s kolesom po Sv. Petra cesti v Ljubljani Leopold Čerin iz Štepanje vasi. Pri Pollakovih tovarni je zavil po strmi Usnjarski ulici navzdol na Sv. Petra nasip. To pa je bilo zanj usodno. Zaradi strmine ni mogel obvladati kolesa in je zaradi tega na ovinku zavozil na breg Ljubljane in s kolesom vred strmoglavil vanjo. Nesrečo so kmalu opazili ljudje, ki so bili tedaj na obeh nasipih in na šentpeterskem mostu. Čerin je nekajkrat zavpil: «Pomagajte, pomagajte!» nato pa je izginil pod vodo. Reševalci so prihiteli na pomoč, a je med tem Čerin že utonil.

* **Aretacija požigalca.** Pred dnevi je gorelo na Bacherjevem veleposessu in pri posestnici Mlakarjevi v Račah. Te dni pa so orožniki aretirali nekega moškega, ki je osumljen požiga. Možak je dejanje že priznal.

* **Požar v Trnovljah.** V ponedeljek zvečer je nenadno nastal ogenj v hlevu posestnice Marije Pečarjeve v Trnovljah pri Celju. Kmalu je bila vsa stavba v plamenih in ogenj se je lotil tudi stanovanjske hiše, ki je bila komaj tri metre oddaljena od hleva. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Trnovelj, Gabrja, Celja, Škofje vasi in z Babnega. Gašenje je bilo zelo težavno, ker so bili vsi vodnjaki v nekaj minutah izčrpani. Gasilec se je posrečilo rešiti sosednja poslopja, dočim sta hiša in hlev posestnice Pečarjeve po-

gorela do tal. Posestnica pravi, da je ob nastopu požara videla neznanega moškega, ki je bežal od hleva in izginil v noč. Iz tega sklepa, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Smrt v vinjenosti.** Nedavno je šel posestnik Lovrenc Gaiser iz Jelovca, občina Sv. Bolfenk v Halozah, zdoma k posestniku Francu Kešpertu pri Sv. Bolfenku, ki ga je povabil k sebi v klet. Med potjo pa se je ustavil v kleti posestnika Janeza Planinca, kjer se je zadržal kake tri ure in se tudi precej opijal. Nato je nadaljeval svojo pot h Kešpertu. Ko je stopil k temu v klet, so bili že prisotni gospodar, njegov sin Franc in neki Simon Galun iz Budine pri Ptujju. V kleti so se zadržali do kake 20., nato pa so se odpravili domov. Ker je bil Gaiser tako pijan, da ni mogel nikamor, je poprosil gospodarja, da sme nad kletjo na senu prenočiti. Kešpert mlajši in Galun sta ga res odpravila na podstrešje in ga položila na seno, nato pa sta za seboj zaprla podstrešna vrata in odšla proti domu. Naslednjega dne zgodaj zjutraj se je odpravila Kešpertova hči Antonija na božjo pot v Žetale. Ko je šla mimo kleti, je našla na zemlji Gaiserja, ležečega na obrazu in mrtvega. Gaiserja so prepeljali v majšperško mrtvašnico, kjer je poklicani zdravnik g. dr. Peče iz Ptujске gore ugotovil, da je Gaiserja pri padcu zadela srčna kap.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne «Franc Jožefove» grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, imajo protin, revmatizem, kamne ali sladkorno bolezen, zelo zadovoljni z učinkom «Franc Jožefove» vode. «Franc Jožefova» grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Nevaren požar v Iški vasi.** Pod Krimom je v nedeljo zvečer silno zažarelo nebo. Kmalu se je raznesla vest, da gori v Iški vasi pri posestniku Martinu Žagarju skedenj. Domači gasilci so takoj pohiteli na pogorišče. Kmalu so bila na mestu tudi gasilna društva iz vseh bližnjih vasi in celo požrtvovalni gasilci z Laverce in Škofelje so prihiteli s svojimi motorkami na pomoč. Gasilci iz Brest-Tomišlja, Iške Loke, Iga, Matene, Vrbljenja so z največjimi naporji skušali udušiti požar. Gašenje pa je bilo izredno oteženo, kajti potok Iška je že več tednov suh, a vodovod ima prav malo vode, tako da niso mogli z brizgalnimi uspešneje gasiti. Požar je v nekaj minutah objel hiše in gospodarska poslopja treh posestnikov, Žagarja, Uršule Kramarjeve in Prodnarja. V Prodnarjevi hiši je stanoval najemnik Tancek. Tančkova družina je bila v veliki življenjski nevarnosti. Vsi so že trdno spali in niso niti slutili, v kakšni nevarnosti so bili. — Gost dim je naglo objel hišo in bi se bili kmalu vsi zadušili. Sreča je bila, da kljub pomankanju vode ni požar zavzel večjega obsega. Gasilec se je posrečilo obvarovati Žagarjevo hišo, ki se je je ožen že prijel. Škodo cenijo na približno 150.000 Din. Vsi pogorelci so bili zavarovani za dokaj nizke vsote. Kakor trde vaščani, je moral biti požar podtaknjen. Izanski orožniki poizvedujejo za požigalcem in je neki fant osumljen, da je iz zlobe zažgal.

* **Dva motocikla zadela drug v drugega.** V nedeljo ponoči se je zgodila na grobeljskem mostu čez Savinjo huda nesreča. Na mostu sta zadela drug v drugega dva motocikla. Enega je vodil gosp. Pajenk, lesni in hmeljski trgovec iz Žalca, drugega pa avtomehaniški vajenec Ivan Stante iz Dobrteše vasi. Do nesreče je prišlo delno zaradi slabih svetilk, največ pa zaradi divje vožnje Stanteja. Oba vozača sta imela na vozilih še prisednika. Zaradi silnega udarca sta se vozili čisto polomili in so vsi potniki popadali na tla. Dočim sta prisednika le laže poškodovana, ima Pajenk prebito levo koleno, a Stante je hudo ranjen pod levim očesom in ima opasne notranje poškodbe. Zaradi katerih ia začel blju-

vati kri. Prvo pomoč je nudil ranjencem šempavelski zdravnik g. dr. Tajšek. Vse štiri je prepeljal v celjsko bolnico avtobus g. Jugovica. Stanje Stanteja je nevarno.

* **Pastirji so povzročili ogenj.** Nedavni večer je bilo opaziti na Gorjancih velikansko žarjenje. Ob obronkih žumberških košenic v vzhodu Trdinovega vrha je bila velika množina bukovih drv, last dveh posestnikov iz Sekuličev. Pastirji so si tik ob skladovnicah napravili ogenj, da si spečejo krompir, pa je vsa skladovnica zgorela do zadnjega polena. Reano je bil ogrožen tudi gozd.

* **Dekle je izginilo.** Te dni sta se zglasila na mariborskem policijskem uradu roditelja 14letne Marice Slaničeve od Sv. Marjete ob Pesnici in prijavila, da je odšla deklica nedavno zjutraj zdoma in se še ni vrnila. Marica se je na kolesu odpeljala in nesla mleko raznim strankam v Mariboru. Tisto jutro je mleko še raznesla, nato pa je izginila. Ker je deklica čedna in postavna, sumijo starši, da je morda padla v roke brezvestnim moškim.

* **Grozen umor pri Metliki.** Nedavno zgodaj zjutraj se je dogodil v Repici pri Krmačini velik zločin. Ker tam prav pogostoma kradejo vino iz kleti, hodi ponoči straža od kleti do kleti. Tudi to noč sta stražila dva fanta, ki sta opazila, da nekdo ropoče v kleti posestnika Janeza Prusa. Ko sta prišla do kleti, sta opazila luč v kleti. Zaklenila sta vrata, da bi nepovabljeni gost ne ušel. Eden od obeh fantov je odšel v Krmačino po pomoč. Nato je prišlo več mož, žensk in otrok. Ko so prišli v klet, je tat skočil na stiskalnico ter zavpil: «Zdaj pa vem, da me hočete ubiti.» Razbesneli kmetje so ga pričeli pretepati, nato so mu zvezali roke na hrbtu, mu vrgli verigo okoli vratu in ga po cesti vlekli proti županu Ivanu Guštinu v Draščih. Ko ni mogel več hoditi, so mislili, da se je potuhnil in da noče več hoditi. Da bi ga k temu prisilili, so ga pričeli vleči za verigo, ki so mu jo prej vrgli okoli vratu. Obenem so ga pa bili s palicami in drugim orodjem. Nihče ni gledal, kam je padlo. Ko so pa videli, da je zopet začel omahovati ter omedlevati, sta ga dva kmeta zanesla pred hišo župana g. Guština. Ondi sta ga položila na klop pred hišo ter odšla. Siromak je kmalu nato zaradi udarcev in napol zadavljen izdihnil. Glavni krivci so štirje ondotni kmetje. Orožništvo iz Metlike je uvedlo preiskavo. Umorjenca so prepeljali v Rosalnice v ondotno mrtvašnico, kamor je prišla sodna komisija in ugotovila na podlagi raztelesenja, da je bil nesrečnik na prav divjaški način umorjen. Umorjenec je Mato Vrbin, oženjen in oče petih otrok, siromašen posestnik iz vasi Obreža v občini Vivodina.

* **Nepojasnen umor pod Košuto.** Ob koncu julija je v tržiški okolici vzbudila veliko razburjenje aretacija treh oseb, ki naj bi bile zapletene v zagoneten umor nekega tihotapca, ki je pred štirimi leti izginil in so njegovo okostje našli pod Košuto šele čez dve leti. Na veliko soboto 7. aprila leta 1928. naj bi bili aretiranci umorili in oropali tihotapca, hlapca Janeza Tomažiča. Šele 26. avgusta leta 1930. je Bornov lovec našel na tako zvani tihotapski poti ne daleč od Babinoga sedla pod Košuto človeško okostje, ki je bilo zagrnjeno v delavniško obleko. Istovetnosti dolgo niso mogli dognati. Letos 30. junija pa so vendarle orožniki po neki osebi ugotovili, da je to okostje hlapca Janeza Tomažiča. Začeli so poizvedovati, kdo naj bi bili zakrivil Tomažičevo smrt. Nekateri negotovi znaki so kazali na to, da je bil Tomažič umorjen in nato oropan, ker je baže imel pri sebi okoli 2000 Din in večjo množino tihotapskega blaga. Tega umora so bile osumljene štiri osebe, ki so jih orožniki aretirali. Preiskava pa je naposled dokazala, da so aretiranci nedolžni in je zato državno tožilstvo ustavilo nadaljnje kazensko postopanje. Bili so 24. t. m. izpuščeni na svobodo ter so se vrnili domov.

* **Smrtna žrtev sirovega nočnega napada.** V ljubljanski bolnišnici je umrl za posledicami hude poškodbe soboslikarski pomočnik, 32letni

Josip Jager iz Hrušice, občina Dobrunje. Postal je žrtev sirovega nočnega napada. V soboto ponoči se je Jager po končanem delu vračal iz Ljubljane skozi Štepanjo vas domov. Pri samotnem kozolcu so ga napadli neki ponočnjaki in ga pretepli. Kakor pobesneli divjaki so ga tolkli s palicami po glavi in suvali s čevlji. Nekajkrat je zaklical na pomoč, njegovi klici pa so kmalu zamrli, kajti nezavesten je obležal pri kozolcu. Klice so ljudje slišali in hiteli na kraj napada, napadalec pa so pravočasno pobegnili. Jagera so našli ljudje na tleh vsega okrvavljenega. Imel je glavo na več krajih razbito in hude poškodbe po vsem životu. V bolnici je ves čas ležal nezavesten in je mogel samo toliko povedati, da je bil napaden od neznanih ljudi. Izvršen je bil menda tudi rop, kajti Jager je nosil s seboj večji znesek denarja, a listnice pri njem niso našli, ko so ga naložili na kmečki voz in odpeljali v ljubljansko bolnico. Orožniki v Štepanji vasi poizvedujejo za napadalci. V zapore deželnega sodišča so že priveli glavnega osumljenca. 20letnega posestnikovega sina J. L.

* **Požar pri Hrastniku.** V ponedeljek na vse zgodaj so tovarniške sirene in gasilski rog v Hrastniku naznanili požar. Gorela je gospodarska zgradba upokojenca Oprešnika nad Hrastnikom. Na pomoč so prihiteli najprej gasilci iz steklarne, potem pa gasilci iz Hrastnika in Dola. Zgradba, ki je bila polna krme, je zgorela, gasilci pa so obvarovali blizu stoječo hišo.

* **Razbojniški napad v Hudi luknji.** V ponedeljek zjutraj okrog 2. se je peljal konjiški tovarnar g. Laurich Alfred iz Celja proti Konjicam, ko je nenadno ustavil njegov avtomobil, v katerem so bili še Laurichov šofer g. Zalašček Rudolf in njegova nastavljenca gg. Hasenbichel Franc in Topolšek Viljem, na Frankolovem g. Šnabl, trgovec prav tam. G. Šnabl je ves razburjen pripovedoval, da so pravkar pri njem vlomili neki moški in odnesli precej blaga, nato pa zbežali v smeri proti Konjicam. Prosil je g. Lauricha, naj nemudno obvesti po prihodu v Konjice o vladu tamošnje orožniške postaje. G. Laurich je ničesar hudega sluteč nadaljeval vožnjo proti Konjicam in ko se je približal avto Hudi luknji, so zagledali potniki avtomobila ob cesti celo vrsto zavrtkov, o katerih so takoj slutili, da so jih bržkone vlomilci, ko so slišali prihajajoči avto, pustili ob cesti in zbežali. Ustavil je avto, naložil vse zavrtke v avto in nadaljeval vožnjo. Avtomobil še ni vozil 20 korakov, ko je zagrmel iz gozda močan strel, prodrli streho in razbil veliko šipo pred šoferjevim sedejem. Poleg šoferja je sedel g. Laurich sam in sreča mu je bila mila, da ga niso zadele šibre, ki jih je storilec izstrelil bržkone z lovsko puško. Ena šibra je zadela šoferja g. Zalaščka v desno nogo in mu prizadejala hudo poškodbo. Vožnjo so potniki v naglici nadaljevali ter takoj prijavili vlom in razbojniški napad orožniški postaji, g. Zalaščka pa je obvezal domači zdravnik g. dr. Goričar. Prebivalstvo je zaradi vplava in napada hudo razburjeno in želi, da pridejo razbojniki čimprej v roke pravice. G. Šnabl bo dobil vse ukradeno blago nazaj.

* **Iz zasede ga je obstrlel.** V soboto so bili na vasi v Sobotincih po stari navadi zbrani fantje. Med njimi je bil tudi 28letni posestniški sin Martin Plohl. Ko so se po slovesu fantje razšli, je krenil Plohl preko domačega dvorišča proti hlevu, kamor je bil namenjen spat. Ko pa je prišel mimo listnjaka, je nenadno počil iz lovške puške strel in kmalu nato še eden. Plohl je začutil bolečine v trebuhu in levi roki ter se zgrudil na tla. Čez nekaj časa se je dvignil in se splazil v hišo. Domači so ugotovili, da je hudo ranjen v trebuh in da mu je obtičalo okoli 17 šiber v trebuhu, dočim je na roki le laže ranjen. Nudili so mu prvo pomoč, nato pa so ga odpeljali v ptujsko bolnišnico. Plohl je izjavil, da je v mesečini spoznal napadalca v osebi posestniškega sina F. iz iste vasi, ki je po napadu pobegnil.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

ZALOSTNO PISMO IZ SLOVENSKEH GORIC.

Jarenina, ob koncu avgusta.

Zalostne so novice iz vedrih Slovenskih gor. Suša nam je izsušila zemljo do korenin. Le po dolih ob potokih bo rast prinesla skromen sad, po vrhovih pa je jo. Vinska trta in jablana sta se sicer tudi po hribčih žeji, dobro upirali in bili sta z blagoslovom obilno obloženi, pa je iz oblačev čudril trsek v strah osovcah. Dne 10. avgusta na večer je prihrumelo neurje preko Mure, zasulo s točo zahodni del Slovenskih gor, vihar pa je stresal še nezrelo sadje in lomil drevesa. Ljudje so se jokali ob pogledu na strašno žetev, ki jo je dovrševala huda ura. Najhuje so prizadete župnije Jarenina, Sv. Jakob in Sv. Jurij v Slovenskih goricah. Vremenska pošast se je okrenila mimo Sv. Lenarta ter izbljuvala svoje uničujoče zlo na Ptujsko polje.

Najstarejši ljudje ne pomnijo take vremenske nesreče. No, podobna je bila leta 1904. 19. maja popoldne, ko je zadivjalo neurje v istem delu Slovenskih gor. Takrat je odtrgalo bučo s križem na zvoniku v Jarenini, dvigalo strehe in ruvalo drevje.

Pred dnevi je umrl čudak, a plemenit in dobrohoten mož, kmet Verblach. Pokojnik je imel vedno odprte roke in srce za trpečega človeka. «Kam se bomo zdaj obrnili za pomoč v sili, ko g. Verblach več ne bo!» Tako sem slišal tožiti ljudi, ko je ležal blagopokojni na mrtvaškem odru. Za čudaka so ga imeli zato, ker se je izogibal cerkve. Le ko mu je mati umrla, je napravil izjemo in šel v hram božji. Ostal je tudi samec do visoke starosti. Bodi mu zemljica lahka!

Kmalu po pogrebu Verblacha se je obesil v skednju posestnik Jožef Zel. Ze prej je enkrat poizkusil na enak način pobegniti s tega sveta, pa so mu samomor sosedje zabranili. Pravijo, da ga je zadnja vremenska nesreča strla. Drugi zopet trde, da je storil obupni korak zaradi nekega spora. Bog mu daj dobro!

OSLUŠEVSKO PISMO.

Osluševci, ob koncu avgusta.

Železniška proga od Maribora do Osluševcev se je nenadno podaljšala za cela dva kilometra. Do sedaj je merila 49 km, pred mesecem dni pa se je iz neznanega vzroka nategnila na 51 km. Neprijetno je to zaradi tega, ker stane zdaj vožnja v Maribor in nazaj 7 Din več, za kateri denar se dobita dva kilograma lepe govedine. To pa je v današnjih časih že precej. Zraven tega pa je še nekaj zavisti, kajti Ormožan plača za progo Ormož—Maribor in nazaj isti znesek kakor oni, ki se pelje iz Osluševcev. Gospoda poslanca prosimo, da izkuša odločilne činitelje prepričati o potrebi, da se proga skrajša vsaj za en kilometer.

Nedavno nam je banska uprava poslala inženjerja, ki je trasiral cesto Osluševci—Stojnci. Zeleti bi bilo, da se tudi delo čimprej prične, ker resnih ovir ni. Tako se bo najpotrebnejšim nudila prilika za zaslužek, na katerega že težko čakajo.

Tatvine poljskih pridelkov so zavzele tak obseg, da je naš župan odredil straže. Kdor bo zaloten, pride na javen oklic. To bo menda nekoliko zaleгло.

Pa še o letini. Žita smo imeli kakor po navadi. S krompirjem in koruzo pa je zelo slabo. Tudi ajda ne kaže zadovoljivo. Otave vobče nismo kosili, ker je še za pašo ni. Temu se ni čuditi, ako povemo, da že od maja nismo imeli izdatnega dežja. Spričo vseh teh skrbi se tolažimo pri vinu, katerega je vsepovsod dovolj po 4 Din. Ker pa moraš kupiti najmanj pet litrov, je tolažba precej izdatna.

† ŠOLSKI RAVNATELJ ALOJZ TROBEJ.

Šoštnj, avgusta.

V Šoštanju je 25. avgusta umrl šolski ravnatelj v pokoju gosp. Alojz Trobej, ki se je rodil l. 1861. v Gornjem gradu. Pokojnik, ki je napravil zrelostni izpit na mariborskem učiteljski šoli l. 1886., je služboval polnih 45 let kot šolnik, in sicer v Rečici ob Savinji 8, v Št. Ilju pri Velenju 18 in naposled v Šoštanju 19 let. V pokoj je stopil l. 1925.

Bil je znan kot dober šolnik in kremenit narodnjak. Svojo narodnost je kazal javno tudi v najhujših dneh pred vojno in med njo. Njemu se imamo Šoštanjčani v veliko meri zahvaliti, da je bilo pri nas vedno dovolj narodnega življa. Njegova šestrazredna osnovna šola ni bila niti dvojezična. Vedno je tudi znal doseči, da je bilo na šoli le zavedno narodno učiteljstvo, ki je rado sledilo njegovim navodilom. Vzgojil je cele rodove v strogo narodnem duhu. Bil je podrejene mu učiteljstvu dober tovariš vodja, učencem očeto vsko ljubezniv učitelj, ljudstvu pa nadvse prijazen svetovalec. Zato ni čudno, če ga je ljubilo mlado in staro in če so ga upoštevali ter spoštovali tudi njegovi narodni nasprotniki. Lahko trdimo, da ni imel sovražnika.

Od njegovih učencev jih je veliko število doseglo visoke uradniške položaje, vmes so duhovniki, mnogo dobrih obrtnikov in cela vrsta uglednih posestnikov.

Zapustil je štiri otroke. Dve hčerki in en sin so se posvetili učiteljskemu poklicu, eden je pa inženjer pri državnem rudniku v Velenju.

Poleg dela v šoli in poleg skrbi za družino je pa našel še vedno dovolj časa za udejstvovanje na gospodarskem in društvenem polju. Ljubil je slovensko pesem in godbo, rad je sodeloval pri raznih gledaliških prireditvah, bavil se je s sadjarstvom in deloval tudi za svoje strokovno učiteljsko društvo. Kamor je prišel, je bil zaželen in dobro došel družabnik.

Za svoje zasluge v šolskem in narodnem gospodarstvu je dobil več priznanj. Šolsko oblastvo mu je podelilo naslov šolskega ravnatelja, občini Št. Ilj pri Velenju in mesto Šoštanj sta ga imenovali za častnega občana, Nj. Vel. kralj pa ga je odlikoval z redom sv. Save IV. reda. Pred dvema letoma je še praznoval v Rogaški Slatini čil in zdrav s svojimi maloštevilnimi tovariši 50letnico mature, zdaj pa je nastopil pot v večnost. Slava njegovemu spominu!

SMRT UGLEDNEGA SLOVENSKEGA GOSPODARJA.

Velika Dolina, avgusta.

Dne 23. avgusta se je poslovil za vedno od nas v visoki starosti 86 let g. France Dolinar, posestnik, bivši trgovec in gostilničar v Veliki Dolini. Bil je vzoren gospodar, ki si je svoje imetje pridobil res s svojo veliko marljivostjo in umnim gospodarjenjem. Svojo sposobnost pa ni posvečal samo sebi v prid, nego je tudi javno mnogo deloval.

Že kot občinski svetnik je mnogo storil v korist velikodolinske občine, zaradi česar je bil potem tudi izvoljen za župana, katero čast je imel dolga leta. Bil je več let tudi predsednik cestnega odbora. Ko se je ustanovil Sokol v Brežani leta 1922., je bil pokojnik med prvimi, ki so se vpisali za podporne člane. Sokolsko delo je prav do smrti vedno rad podpiral. Kot dober narodnjak in naprednjak je bil član tudi drugih narodnih društev. Za svoje javno delovanje, ki je rodilo lepe uspehe, je bil odlikovan z zlato kolajno za državljanske zasluge.

Kako je bil pokojnik spoštovan, je pokazal veličastni žalni spreved, ki ga je spremljal na njegovi zadnji poti. Razen iz vseh vasi občine Velike Doline so prišli njegovi prijatelji in znanci tudi iz sosednjih občin, da mu izkažejo zadnjo čast. Posebno številno so bili pri pogrebu zastopani Sokol iz Brežane, gasilno društvo z Obrežja in velikodolinski občinski odbor. — Pokojniku časten spomin!

PREKMURSKI GLASNIK

STRAŠNE POSLEDICE SUŠE.

Adrijanci, ob koncu avgusta.

Suše, kakršna zdaj žge naše travnike in njive, že dolgo ni bilo v našem kraju. Živine skoro ne bo več mogoče goniti na pašo, ker kmalu ne bo več niti ene zelene bilke. Povsod je vse golo in prazno. Človeku se kar milo stori, ko pogleda na izgorele travnike, kjer je druga leta ob tem času že dišala lepa otava, a zdaj je tam sama puščava. Koruza je čisto posušena. Najbolj smo pa prizadeti pri ajdi, kajti pridelali je ne bomo niti toliko, da bi je bilo dovolj za sešev. Letošnja suša se je začela zelo zgodaj in traja izredno dolgo. Škode, ki nam jo je napravila, ni mogoče oceniti. Mnogi kmetovalci bodo morali prodati vso živino, ker s to pičlo krmo ne bo mogoče izhajati čez zimo, denarja za nakup klaje pa ni. Ljudje so čisto obupani. Kaj bo na pomlad? Z izstradano živino ne bo mogoče opravljati hudih poljskih del.

Edino žito je zadovoljivo obrodilo. Povprečno je dal križ (21 snopov) okoli 50 kg. Zrnje je zelo lepo, da ga človek z veseljem gleda. Kakor že skozi 18 let je tudi letos mlatil pri nas s svojo mlatilnico g. Štefan Šoštarec iz Mačkovcev. Gospod Šoštarec je daroval našemu gasilnemu društvu 111 kg pšenice, da si izpopolni gasilno orodje, in 100 kg rži občini za različne potrebe. Za plemeniti čin g. Šoštarca vsa čast!

Veliko manifestacijsko zborovanje JRKD bo v nedeljo 4. septembra v Beltincih. Zbor se prične ob 10. na trgu pri cerkvi. Na zborovanje pridejo tudi minister g. dr. Kramer in oba prekmurska in drugi poslanci. Računa se, da bo na zborovanju nad 5000 ljudi iz vseh vasi dolnjelendavskega sreza.

Prvi gasilski dom v dolnjelendavskem srezu. Predzadnjo nedeljo so v Kobilji blagoslovili gasilski dom. Po osvobojenju je to prvi gasilski dom, ki je bil postavljen v dolnjelendavskem srezu. Delavnemu gasilnemu društvu v Kobilju moramo čestitati, da je v današnjih časih postavilo svoj dom. Na dan blagoslovitve in otvoritve je bila v Kobilju lepa slavnost. V podružnični cerkvi se je vršila božja služba, ki ji je prisostvovalo mnogo gasilcev. Med raznimi govori, zlasti med govorom župnega načelnika so gasilci in ostalo občinstvo navdušeno vzklikali Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu.

Slavnost murskosoboških gasilcev. Predzadnjo nedeljo je v Murski Soboti gasilno društvo na prav svečan način proslavilo svojo novo motorno brizgalno. Blagoslovitev motorke se je izvršila pred cerkvijo ob prisotnosti zastopnikov oblasti, obeh narodnih poslancev za Prekmurje gg. Benka in Hajdinjaka, odposlancev narodnih društev in vsega občinskega odbora z županom g. Kodrom. Sledila sta spreved pred mestno hišo, nato pa veliko zborovanje na Glavnem trgu. Dr. Ludovik Šömen je očrtal zgodovino društva ter prečital brzojavne čestitke, ki so jih poslali ministra gg. Pucelj in Mohorič, pomočnik bana g. dr. Pirkmajer in Jugoslovenska gasilska zveza. Sreski načelnik g. Lipovšek se je spomnil vseh činov gasilcev v minuli dobi, posebno požrtvovalnega dela ob silni poplavi leta 1925. Sledil je govor župana g. Kodra, ki je čestital društvu in ga bodril k nadaljnjemu delu. Poslanec Benko je poudarjal, da je vse gasilstvo v Prekmurju združeno v novi vsedržavni stranki, kar je dokaz, da se gasilstvo zaveda tudi svojega narodnega poslanstva. V istem smislu sta govorila tudi poslanec Hajdinjak in zastopnik Sokola geometer Pertot. G. Benkovič je čestital društvu v imenu strelske družine, g. Vezir pa je prinesel pozdrave in čestitke JGZ. V popoldanskih urah se je vršila gasilska vaja, nato pa prav dobro obiskana zabava.

NAŠI NA TUJEM

Smrt slovenskega misijonarja na Madagaskarju. Časopisi poročajo, da je 22. junija umrl na otoku Madagaskarju (Južna Afrika) misijonski brat Jožef O b r e z a, ki je meseca novembra l. 1929. odpotoval iz misijonišča v Grobljah v zunanje misijone. Deloval je največ na misijonski postaji v Tulearju kot mizar. Zadnje mesece ga je napadala malarija, dokler ni naposled umrl za zavratno boleznijo.

Slovenci v Ameriki. V West Allisu je začel 1. avgusta zdraviti slovenski zdravnik dr. Martin Malenšek. Malenškovi starši so prišli v Ameriko iz okolice Novega mesta in so se najprej naselili v Minnesoti, kjer se jim je leta 1904. rodil sin Martin. — V Waukeganu je otvoril zdravniško poslovanje zobni zdravnik dr. Andrej Furlan. — V New Yorku sta se poročila bančni uradnik Alojzij Češarek z Elizabeto Gašperlinovo in Anton Rak s Frančiško Kraljevo. — V Clevelandu je umrl Ivan Lesar iz Kota pri Novi Štiti pri Ribnici. V Ameriki je bil 18 let. — V Chicagu je umrla po daljši bolezni Marija Andlovčeva iz vasi Črnice. Zapušča moža in šest nepreskrbljenih otrok. — V Sewardu je preminil za rakom 43letni Rudolf Mestek iz Trbovelj. Zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke. — V Butteju je umrl 51letni Lojze Boltazar, doma iz Gomniš pri Škofljici. V Ameriki je bil 30 let. Zapustil je ženo in več otrok. — V Mohawku je umrla 55letna Ivana Vrtančeva, ki je zapustila moža in šest otrok. V Ameriki je bila 25 let. — V Willadu je umrla žena farmarja Antona Gerca. Pokojna zapušča moža in devet otrok. Bila je Poljakinja.

Iz Sallauminesa (Francija) nam pišejo: Tudi tukaj nas je precejšnje število Slovencev, ki nas tarejo gospodarske težave. Najbolj občutijo težave oni, ki imajo večštevilo družino. Previdno delavstvo je organizirano v raznih podpornih društvih, da si vsaj za primer bolezni ali nezgode zagotovi majhno pomoč. Tukaj imamo Društvo sv. Barbare, ki se je v zadnjem času preselilo. Bilo je dosedaj pri našem rojaku gostilničarju, pa je prišlo z njim v spore. Zdaj je pri drugem rojaku. Take spore med rojaki v tujini je le obžalovati. Pozdravljamo vse bralke in bralce «Domovine», posebno one iz Žirovske doline.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Riž s hruškami. Skuhaj na litru mleka 20 dek riža. Kuhanega postavi na hladno. K hladnemu rižu primešaj dva rumenjaka, pet žlic sladkorja in žlico ruma. Kozo ali ognja varno skledo namaži in stresi polovico riža noter, ga razravnaj in obloži s kuhanimi hruškami, po hruškah pa pomaži še poljubno mezgo; nato stresi noter še drugo polovico riža in jo zopet poravnaj. Stolei sneg dveh beljakov, mu primešaj žlico sladkorja in žlico mezge ter pomaži po rižu, potem pa postavi v pečico, da sneg porumeni.

Palačinke z ostrožnicami. Zmešaj v loncu dve jajci, malo mleka, soli in moke, kakor pač vedno pripraviš testo za palačinke. K temu testu pa primešaj še dve deki kvasca in testo dobro stepi, da se loči od kuhališnice; nato primešaj pet žlic ostrožnic, ki si jih pa že prej posladkala, in še dve do tri žlice sladkorja. Iz tega speci palačinke, jih posladkaj in daj na mizo.

Paprika z jajci. Deset paprik operi in zreži na rezance. V ponvi razbela mast in prepraži dve drobno zrezani čebuli in zrezano papriko, vse skupaj posoli in duši, da postane mehko, po potrebi prilij malo vode, da se ne pripali. Ko je paprika mehka, stepi v loncu za vsako osebo po eno jajce, k jajcem primešaj še malo sladke

paprike ali popra, nato pa zlij jajca k papriki in mešaj. Ko so se jajca strdila, je jed gotova. Zraven daš v slani vodi kuhan krompir z malo kumne.

Zelje na italijanski način. Glavo zelja operi in očisti ter jo zreži. V kozi razbela malo masti in slanine, stresi zelje na mast ter ga duši 20 minut, nato stresi zraven dve pesti opranega riža, prilij malo juhe, osoli, popopraj in prideni štiri žlice naribanega sira ter duši, da postane riž mehak. Daš kot samostojno jed na mizo.

Praktični nasveti

Da se nam oleander prej razveveta; ga zalivajmo z vročo vodo, ki pospeši razvoj cvetja; zlasti pa pomaga hirajočim rastlinam, katere nekako poživijo in dá novih moči.

Šipe na oknih kakor tudi ogledala se kaj lepo osnažijo, oziroma umijejo, z vodikovim dvojnimi okisom ali hidrogenijem. Šipo je treba poprej dobro zbrisati, da se odstrani prah, nato umijemo okno s kepo papirja, katerega pomočimo v omenjeno tekočino, nato pa s suho krpo dobro zberemo.

Gorenjski nageljni. Zdaj je še čas, da naredimo potaknjence gorenjskih nageljnjev, in sicer pošipljemo vršičke na starih rastlinah in jih do pet centimetrov globoko posadimo v vlažno mivko (sviž), ki jo dobro pritismo ob stebelca. Skrbeti moramo, da je vedno enakomerno vlažna. Zabožčke ali cvetlične lonce, kamor smo nasadili vršičke, pa postavimo v senco, da se mladike tem laže ukoreninijo. Šele potem jih presadimo v dobro vrtno zemljo. Na prostem jih pustimo do prve slane, potem po malem prenehamo z zalivanjem in postavimo v prezimovališče ali prostor, kjer ne kurimo, a vendar pozimi ne zmrzuje.

ZANIMIVOSTI

× **Poincaréjeva 72letnica.** V soboto 20. avgusta je obhajal bivši predsednik francoske republike g. Raymond Poincaré svoj 72. rojstni dan. Prebivalci Sampignya, kjer živi čislani državnik, so odšli pred vilo, kjer biva Poincaré, z godbo ter mu čestitali in želeli še mnogo trdnega zdravja.

× **Huda vročina je zdravju prav tako škodljiva kakor hud mraz.** Pariški zdravnik dr. Toulouse je izpregovoril nedavno na predavanju o vplivu hude vročine na človeško zdravje. Po njegovem mnenju prehuda vročina človeškemu zdravju škoduje, kakor mu škoduje tudi prehud mraz. Vročina zdravi razne bolezni, dremajoče v človeškem telesu. Posebno pa vpliva huda vročina na stare ljudi, ki nimajo rednega krvnega obtoka. Vendar pa huda vročina tudi mladim ljudem škoduje. Mladi ljudje imajo bolj občutljive živce in vse živčevje mladega človeka je zelo krhko. Dr. Toulouse pa ne zahteva, da bi se morali ljudje izogibati solnca. Paziti se je treba samo ob hudi poletni vročini. Ljudje naj bi se ne zbirali po tesnih prostorih, kajti v hudi vročini potrebuje vsak poedinec okrog sebe več zraka. Da vpliva huda vročina tudi na duševno ravnanje človeka, nam pričajo mnogi prevrati in drugi razburilivi dogodki, ki nastopijo baš v vročem poletju. Če pogledamo sezname umorov in samomorov, zlasti pa umorov iz naslade, vidimo, da se jih zgodi največ poleti. Vročina torej razburja človeka tudi spolno. Skoraj neverjetno je, koliko ljudi umre v vročem poletju, odnosno koliko žrtev zahteva huda vročina. Večino živčnih bolezni, od najneizdatnejših do popolne blaznosti, zakrivi vročina. Ne dá se seveda trditi, da bi vročina živčne bolezni povzročala, pač jih pa podpira. «Često vidim,» je dejal dr. Toulouse, «kako se že na zunaj bolehi ljudje izpostavljajo vročim solničnim žarkom. Taki ljudje upajo, da jih bo solnce izlečilo, v resnici pa svoje že itak omajano zdravje po večini še bolj izpodkopavajo. Ker nihče ne ve in ne more vedeti, ali ima v svojem telesu kali

pogubne bolezni, ki bi jo utegnili zdraviti pre-huda vročina, ni priporočljivo izpostavljati se pekočim solničnim žarkom. Glavo je treba vedno zakriti, ker smo sicer v nevarnosti, da se nam vname možganska mrena.»

× **Vihar na Vrbskem jezeru.** Te dni je divjal nad Vrbskim jezerom hud vihar, ki je napravil veliko škodo. Na jezeru je bilo mnogo čolnov, ki so bili daleč od brega in ki se pred viharjem niso mogli umakniti v varno zavetje. Tako je vihar prevrnil čoln, v katerem je bilo pet letoviščarjev iz Nemčije. Kljub temu, da so hiteli ponesrečenec na pomoč trije motorni čolni, so ušli smrti v valovih le štirje, ki so se držali za prevrnjeni čoln.

× **Tisočletno drevo v plamenih.** V nekem zverinjaku v Nemčiji je stalo tisoč let staro drevo, ki ga je ogenj popolnoma uničil. Kako je bilo deblo tega hrasta ogromno, se lahko vidi iz tega, da ga 13 odraslih oseb ni moglo objeti. V njegovi notranjosti je lahko sedelo osem oseb.

× **Čudna usoda nemškega potnika v Rusiji.** Pred deželnim sodiščem v Berlinu se bo obravnavala zanimiva tožba, ki jo je vložil dr. Hans Grosser proti sovjetskemu društvu «Inturistu», ki ima v Berlinu zastopstvo. Dr. Grosser zahteva 26.450 mark odškodnine, ker ga je bila bučna reklama izvalila v Rusijo in je plačal za vožnjo v blagajno «Inturista» 875 mark, poleg tega je pa utrpel občutno škodo v Rusiji sami. V Moskvo je prispel v maju in takoj so ga poklicali na politično policijo, kjer so ga tri ure zasliševali. Pokazali so mu fotografije mnogih neznanih ljudi in pri vsaki so ga vprašali, ali dotičnega pozna in če z njim občuje. Po zaslišanju so ga odvedli v tesno sobico v III. nadstropju, kjer je moral za zamreženimi okni čakati, kaj ukrene vodstvo politične policije. Uradnik, ki ga je zasliševal, je bil Nemec, in je dr. Grosserju kot rojaku svetoval, naj kar odkrito prizna, kaj ga je privedlo v Rusijo in kateri njegovi prijatelji žive v Rusiji. Doktor Grosser je sedel v sobici do prihodnjega dne, jesti in piti mu pa sploh niso dali. Zgodaj zjutraj je moral ponovno k zaslišanju, ki je trajalo do poznega večera. Dr. Grosserju je postalo slabo, ker je bil lačen in neprespan, pa je protestiral in zahteval, naj pokličejo nemškega konzula. «Tu ni Nemčija,» so mu odgovorili, «tu ste v Sovjetski Rusiji in zato ne kričite, temveč se uklonite sovjetskemu zakonu.» Po zaslišanju so odvedli dr. Grosserja nazaj v celico, kjer je že imel pripravljeno večerjo, nekaj kosčkov starega kruha in čaj. Tako je presedel v ječi dva tedna. Nekega jutra so ga pa odvedli uslužbenci politične policije na železniško postajo, kjer je bila že pripravljena njegova prtljaga, posadili so ga v vagon in odpeljali proti poljski meji. Med vožnjo, ko je bil vlak že blizu poljske meje, so spremljevalci poskakali iz vagona in ga pustil samega. Poljski obmejni uradniki so ga privedli v Varšavo, kjer je bil sporazumno z nemškim konzulom izpuščen. Dr. Grosser se je vrnil domov hudo bolan na živcih in zdaj zahteva za zablano zdravje in za zdravljenje odškodnino.

× **Najstarejši mož sveta.** Pojavil se je nov najstarejši mož sveta, in sicer Li-Cang-Jun. Živi v Tang-Čuangu na Kitajskem in je star baje 225 let. Kitajski listi poročajo, da so se prepričali o resničnosti njegove trditve. 225letni stariček je baje vedno čil in zdrav, čita brez naočnikov, hodi pridno na izprehod in je za svoja leta izredno dobro ohranjen. Še pred sto leti je marljivo delal, zdaj pa ne dela več, ker meni, da ima polno pravico do počitka. Li-Cang-Jun je imel 14 žen, otrok in vnukov ima pa 180. Iz vseh krajev sveta ga hodijo ljudje gledat in se seveda tudi zanimajo, kako je mogel doseči tako visoko starost. Mož jim rad postreže z odgovori in nasveti. Pravi, da je treba ohraniti srce vedno mirno, živeti kakor polž, hoditi kakor golob, spat pa kakor pes. S tem hoče reči, da se ne smemo razburjati, da moramo vse trezno presojati, hoditi z izbočenimi prsi in globoko dihati, spat pa toliko, kolikor je nujno potrebno. Pred 200 leti, ko je bil še mlad, se je udeleževal vojn in je bil za hrabrost večkrat odlikovan. Zdaj je sodnik v domači vasi.

Ljubljanski velesejem „Ljubljana v jeseni“ od 3. do 12. septembra 1932

Kulturna in gospodarska razstava. **Kmetijstvo** (razstava mleka, sira, medu, zelenjave, jaje, vina). **Perutnina, kunc, goveja živina** (3. in 4. septembra), **konji** (11. septembra), **psi** (8. septembra). **Alpiska razstava, tujski promet. Razstava slovenske knjige, umetnosti, fotografij.** Razstava „Domače ognjišče“. Industrijski in obrtni oddelek. Revija narodnih noš 4. septembra. Tekmovanje harmonikarjev 11. septembra.
50% en popust na železnica. Legitimacije po 80 Din se dobivajo pri denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih železniških postajah dravske banovine in biljetarnah „Putnika“.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V skritem kotu.

Letoviščar: «Čujte, gostilničar, ali imate kaj zobotrebcev?»

Gostilničar: «Ne, so me že preveč stali. Kadar sem jih postavil na mizo, so mi jih letoviščarji kar hitro pometali proč.»

V lekarni.

V lekarno pride ženica, ki bi rada dobila učinkovito sredstvo proti kurjim očesom.

«Tole mažo vam lahko priporočim», pravi lekarnar. «Neki moj odjemalec jo kupuje že 15 let, pa noče o nobeni drugi niti slišati...»

Ena želja se mu je izpolnila.

Novinar (vpraša plešatega milijonarja): «Oprostite, ali se je mnogo vaših želj iz otroških let izpolnilo zdaj, ko razpolagate z milijoni?»

Milijonar: «Samo ena. Kadar me je mati česala, sem si vedno želel, da ne bi imel las.»

Pri zdravniku.

Zdravnik: Svetujem vam, dragi moj, da se odvadite po obedu spati.»

Stranka: «Zakaj pa, gospod doktor?»

Zdravnik: «Nekega lepega dne se boste prebudili mrtvi.»

Raztresenost.

Mož: «To je pa res čudno, saj vendar ura ne more kazati 28.»

Žena: «Seveda ne, možiček, ti gledaš na termometer, namesto na uro...»

Poročni prstan.

A: «Včeraj sem izgubil poročni prstan.»

B: «Daj brž v časopise oglaš, naj dvigne pošten najditelj tudi pripadajočo ženo.»

MALI OGLASI

Pot do lastnega doma in blagostanja

vsakomur odprta. Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posojilnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. 219

Vozne in konjske plahte

in vso železnino nudi Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 1. 254

Kurje oči

odstranite brez bolečin takoj s «soljo sv. Antona», katera pomaga tudi pri revmatizmu, znojenju nog in raznih boleznih v nogah. Cena zavitku 12 Din. Naročila sprejema: A. H. Klančnik, Mojstrana. (Sprejemajo se preprodajalci.) 259

Brezobrestna posojila

za odkup dolga, nakup in zidavo, podeljuje «Kreditna zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Sprejemajo zastopnike. 274

Preklic.

Podpisani preklicujem žaljivke, ki sem jih izrekel g. Josipu Oberžanu, kovaču na Lopati, kot neresnične.

Fr. Fazarinc, posestnik v Ostrožnem pri Celju. 277

Profesorska.

Star profesor se je hodil kopat v Savo. Vsak dan je splaval na nasprotni breg, kjer se je solnčil.

Pa se je pričelo pripravljati na nevihto in zamišljeni profesor je godrnjaje vstal iz mehke trave: «Škoda, sedaj pa moram čez vodo, da ne bom moker!»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, imenuj mi nekaj najmanjših živalic.»

Mihec: «Muhe, bolhe, čebele, komarji.»

Učitelj: «Dobro. Ali veš kaj o muhi?»

Mihec: «Vem, gospod učitelj. Iz muh se delajo sloni...»

Pri zdravniku.

Zdravnik: «Spati ne morete? Pa pojejte pred spanjem kaj malega.»

Bolnik: «Zadnjič ste mi pa sploh prepovedali jesti pred spanjem, gospod doktor.»

Zdravnik: «To je bilo zadnjič, a od takrat je znanost že močno napredovala...»

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravljenje, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prilepi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah, ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolenosti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prisku med parklji, opeklinah, strelju, zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goved in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

**v knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani**

Selenburgova ulica št. 3

79.-

Vrsta 3945-03

Za gospodinje: Za vsakdanjo uporabo praktičen, močan in udoben čevlj iz boksa, ki je potreben vsaki gospodinjji.

99.-

Vrsta 2945-11

Čevlji iz rjavega ali črnega boksa. Praktični in elegantni. Prav take iz laka za nedeljo in praznik za ceno Din 129.-.

129.-

Vrsta 1845-01

Udobni in lahki čevlji iz laka in z nizko peto. Iz baržuna in satena Din 59.-.

59.-

Vrsta 3162-00

Za živalne dečke smo izgotovili visoke čevlje s trpežnim podplatom iz gume. So neizogibno potrebni za vsakdanjo nošnjo.

49.-

Vrsta 2942-00

Praktične in udobne sandale s podplatom in peto iz krupona. Za malo denarja mnogo zadovoljstva.

59.-

Vrsta 2642-05

Nizki čevlji iz finega rjavega boksa, z usnjatim podplatom in peto.

69.-

Vrsta 2842-05

Otroški čevlji iz finega laka, usnjatim podplatom in peto.

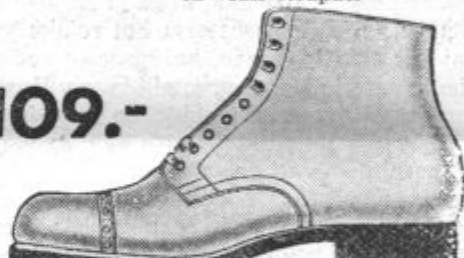
59.-

Vrsta 3222-00

Trpežni nizki čevlji iz duboksa, z močnim podplatom in peto iz gume.

109.-

Vrsta 3162-02

Udoben čevlj široke oblike iz močnega boksa in podplatom iz gume, ki izdrži trikrat toliko kot podplat iz usnja.

Delamo na to, da prihrani prebivalstvo naše države na leto 1.400,000.000 dinarjev.

V zadnjih dveh mesecih smo znižali cene čevljev povprečno za 50 Din. 14,000.000 Jugoslovancev potrebuje na leto po dva para čevljev, to je skupno 28,000.000 parov čevljev. Računajoč 50 Din za par, za kolikor smo z našim delom uspeli, da se znižajo cene čevljev, pomeni, da smo prebivalstvu kraljevine Jugoslavije

omogočili prihranek ene milijarde štiri sto milijonov dinarjev na leto.

Pri izdelovanju obutve zaposlujemo jugoslovenske delavce in uporabljamo usnje, izdelano v jugoslovenskih tovarnah. Odstranjujemo brezposelnost. Omogočamo vsem odjemalcem, tudi najrevnejšim, da se z majhnim denarjem preskrbe z dobro obutvijo.

Rata

79.-

Vrsta 2927-15

Okusni moški nizki čevlji iz govejega boksa z močnim usnjatim podplatom. Rjavi Din 89.-, črni Din 79.-.

89.-

Vrsta 1937-22

Moški nizki čevlji iz črnega ali rjavega boksa s prožnim podplatom iz gume.

89.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega, mastnega usnja s podplatom in peto iz gume. Za dober material jamčimo. Za delo na polju in vsak štrpalec.

Za vsak par jamčimo, da je iz dobrega materiala in dobro izdelan.

Zdravila za ljudi in živali.

Preizkušene lastne specialitete z natančnimi navodili.

Hočevarjeva aromatična železnata tinktura. Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabele vsake vrste. Polilitrska steklenica 20 Din. Naročiti in porabiti je treba tri steklenice! Nervocol sirup učinkuje izborni pri živčni in telesni izčrpanosti, nervozni depresiji, slabokrvnosti in v rekonvalescenci. Steklenica 40 Din. Hočevarjev želodčni prašek. Zoper želodčni katar, t. j. zoper tiščanje in bolečine v želodcu, želodčni krč, kislino izpahovanje in bljuvanje. Škatlica 20 Din. Protinski cvet. Preizkušeno mazilo zoper revmatizem in trganje. Steklenica 14 Din. Tussocol sirup zoper pljučne bolezni, tuberkulozo, bronhijalni katar, naduho itd. Steklenica 35 Din. — Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašiče. Zanesljivo zdravilo zoper bolezni na prebavilih, ki čisti in odvaja kužne bacile. Pospešuje tek in rezo živali ter zabrani najopasnejše bolezni. Zavoj 8 Din, 10 zavojev 60 Din. Bosulin svečice. Edino zdravilo zoper srpnico vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovost krav in telic. Škatla z 12 svečicami 30 Din. Na vsa vprašanja odgovarjamo brezplačno! V zalogi vsa druga zdravila. Izdeluje in razpošilja samo: Lekarna «Pri Angelu varhu» na Vrhniki 22. 271

Moderna mati.

Mati: «Glej, Tonček, vsi piščanci so šli že spat. Tudi ti moraš v posteljo!»

Tonček: «Da, mama, ampak s piščanci je šla spat tudi koklja!»

Živčni sistem in druge organe

krepi fiziološki ekstrakt («Kalefluid») iz životvornih žlez zdravih in močnih živali. Podrobna literatura brezplačno. — Vpraša naj se pod naslovom: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. «Kalefluid» se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, br. 5500. 245

Najnovejša dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrati in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

«TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Delo

v teh hudih časih lahko vsakdo dobi s tem, da si ustanovi na domu domačo pletarno. Damo vsakomur tekoče delo s tem, da smo mu odjemalci za izgotovljene pletenine, dobavljamo mu prejo in izplačujemo mezde za pletenje, kar izpričujejo mnoge zahvalnice. Pišite še danes za gratisprospekte na trdko Domača pletarska industrija, oddelek 6. Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica števil. 2.

SANATORIJ V MARIBORU

Gospodska ulica št. 49

Telefon 2358

Lastnik in vodja:
primarij dr. Cernič
specijalist za kirurgijo.

Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico «hala» za revmatična in druga boleča vnetja; «enterocleaner» jem za notranje črevesne kopeli pri zapeli, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80, tretji 60 Din.

Partije v okolici.

Tujec (krčmarju): «Ali so tu v okolici lepe partije?»

Krčmar: «Hm, samo županova hči bi bila, vse druge pa niso vredne piškavega oreha.»